

BARTOMEU TRIAÿ, JOSEP BOSCA I ELS ORGUES A GIRONA

L'ORGUE DE CADAQUÉS (1689-1691) I (1706-1708)

MONTSERRAT MOLI FRIGOLA

Il Universita degli Studi di Roma «Tor Vergata»

*«Malgrat que es meus ulls ja no puguin veure aquell esclat
que m'enlluernava, malgrat que res no pugui tornar l'hora
de l'esplendor en l'herba, de la glòria de les flors, no hem
d'afligir-nos perquè la bellesa sempre roman en el record.»*

William Wordsworth, *Himne als herois*.

*Per la música gràcil i plena de color del pare abat Cassià
Maria Just, que escalfa, fa companyia i et llegeix el cor.*

Girona, Nadal del 2006

PROEMI

D'entrada, aquest assaig no tindria sentit, ja que ja s'ha publicat sobre l'orgue de Cadaqués. Tanmateix, vull corregir greus errades i donar a conèixer perles inèdites i precioses sobretot al pare abat Cassià Maria Just, que s'estima l'instrument, malgrat que no el pugui tocar tot el que voldria i que m'ha encomanat la seva passió per l'orgue de Cadaqués, gràcies a la noguera que hi emprà Josep Boscà, potser en la seva primera obra en solitari.

I dic *potser* perquè Boscà és com la Paiella d'eina i m'ha proporcionat tantes sorpreses que cal reescriure la seva biografia. Desitjo que els estu-

diosos continuïn aprofundint en Boscà, una capsa de sorpreses, però també un seductor per la cultura i per la passió per la música que demostra, encara que no sàpiga escriure, sigui construint orgues o també composant i tocant com els àngels, ja que coneix la solfa.

Boscà llega al poble de Cadaqués una obra, en la qual cada tecla, cada flautat, l'ha meditat i pensat fins al mínim detall. No vol decebre els pescadors i corallers que amb tant d'esforç han fet possible la construcció d'un orgue monumental, clàssic i cistercenc, en una vila tan barroca, això sí, projectant-lo en un lloc tan perillós com és sota el campanar far per poder incorporar a la seva música les melodies de les campanes del rellotge i el rellotge. I ho aconsegueix gràcies a la seva tenacitat, malgrat que els *talibans* de torn li hagin posat tots els pals possibles a les rodes per comprometre'n la construcció.

ELS ORGUES DE CADAQUÉS DELS SEGLES XVI I XVII

La sortida dels francesos de Cadaqués després del Tractat dels Pirineus és celebrada el dia de la Puríssima de 1662 amb «*una glòria per orga y cobla*», obra de Josep Lloret, el cèlebre mestre de capella de Sant Feliu de Girona, que fugint de la pesta de 1650 es refugia a Cadaqués. La restauració real la porta a terme el mestre de cases de Torroella de Montgrí, Pere Pagès, que el 1666 projecta, trenta-quatre anys abans que Castelló d'Empúries, un cor alt realitzat pels germans fusters d'Er, establerts a Figueres, Josep i Feliu Bramon, a qui els bisbes prohibeixen pujar a les dones i als laics pel gran ambient que s'hi creava. Reserva, així mateix, l'espai de davant del cor per bastir un nou orgue, ja que el que es va construir el 1608 ha estat danyat pels saqueigs i els setges, però no pels llamps i les tempestes, ja que estava situat com a Cotlliure, entre les capelles de Santa Magdalena i Sant Antoni ermità.

Per acontentar l'abat de Sant Vicenç de Besalú, Lluís de Montserrat, nebot del virrei Pere Antoni d'Aragó i del conseller de Carles II, el cardenal Pasqual d'Aragó, la universitat nomena a Sebastià Tremols (Besalú-Cadaqués, 1680) i al canonge Josep Pallarés, ambdós de Besalú, organistes ordinari i extraordinari; afinador a Miquel Pomés i Bartomeu Costa, Manuel Galsonies i Joan Pau Bonés, mestres de minyons ordinaris i extraordinari.

El projecte de Pagès, com el teixit de Penèlope, el fan i el desfan els francesos i el porten a terme Sebastià Matas, el primer d'una llarga dinas-

tia de fusters de l'obra, que comença a reconstruir el campanar far sota la direcció del mestre de cases Joan Llorens Godó (Cadaqués, 1730). Es tracta del fill del picapedrer de l'obra, Pere Llorens, ajudat pel cunyat, el també mestre de cases de Roses, Antoni Ribas i Pere de Canigó, que hi instal·la un rellotge (1672).

El setge de 1684 esperona la Universitat de Cadaqués, que decideix fer projectar un nou campanar far i un gran orgue per treure's del damunt les excomunionis de 1681 i 1683 per no pagar l'organista. Volen un orgue adequat a les proporcions de la nova església, ja que si bé el de 1608 és molt més gran que el que fins al 1607 toca Martí Clarà, resulta poc apropiat per a la música que proposen els compositors.

Col·locar el nou orgue sota el campanar fou una gran imprudència, ja que ha rebut els impactes dels llamps, tempestats i nevades. Però ho feren per continuar gaudint de la música de l'orgue de 1608, adobat pel manyà de Borgonyà, actiu a la catedral de Girona, Narcís Alemany, sota les directrius de Jacint Alemany de Barcelona, mestre de capella actiu a Castelló d'Empúries i a Figueres.

Acabat el campanar far, gràcies a les pesques extraordinàries de 1683 a 1687, es destinen 1.253 lliures i 6 sous de les de 1688-1690 a la construcció del nou orgue. A més, s'hi destinen també la major part de les 650 lliures de les cales de 1697-1698 «per refinar-lo, fer les campanes noves i dos reliquiariis de plata» projectats per l'argenter de Girona Narcís Escarpenter, que són comissionats pel síndic Anton Escofet Comas (Cadaqués, 1641-1714) i el comerciant Pere Josep Costa.

BARTOMEU TRIAY, JOSEP BOSCÀ I ELS ORGUES DE LA CIUTAT DE GIRONA

A Girona, en la segona meitat del segle XVII, les esglésies i els monestirs són rics. Per això s'omplen de retaules i d'orgues, fins al punt de competir per tenir els millors artífexs i organers.

El trinitari calçat de Barcelona Bartomeu Triay (Menorca-Barcelona, 1713), actiu a la basílica de la Santa Creu, arriba a Girona amb el seu ajudant Josep Boscà el 1681 per projectar l'orgue del convent de Sant Domènec, comissionat pel prior fra Francesc Miroso, O.P. El monestir s'havia servit fins a aquell moment de l'orgue portàtil de la catedral pagat pel canonge Josep Sanou, que el mateix any s'espantia durant la festivitat de la Candelera i ha de ser restaurat per Triay i Boscà.

Junts treballen també en l'orgue major de la catedral (1682/83), situat a l'altar de Sant Joan, al qual el 1679 havien posat portes de domàs vermell. I amb ells hi col·laboren els famosos mestres de capella Joan Verdalet –que actua davant del Rei Sol– i el fill del mateix nom, però, sobretot, els organistes Felip Parellada, Francesc Soler (l'excel·lència del qual és gran si tenim en compte que per Sant Narcís rep 39 lliures extres), Gabriel Argany i Josep Gaz (Martorell, 1645-Girona, 1688).

El 1682 Triay projecta també els orgues bessons de Sant Pere de Galligants, inspirats en l'orgue de la capella de l'Esperança dels claustres de la catedral de Girona, que han de refer el 1684 després del setge, imitant en aquest cas l'orgue del convent de Sant Francesc.

Triay és un organer molt ocupat, que el 1683 contracta la restauració de l'orgue de la col·legiata de Sant Feliu (1629-1630), obra del franciscà Antoni Llorens, que fascina Boscà. Fa adobs i afegitons a l'orgue amb joia, ja que estima la música del mestre de capella de Lladó Francesc Rovira i, sobretot, la dels organistes que ja coneix Joan i Dionís Verdalet. L'economia de Sant Feliu devia anar malament si tenim present que Rovira suplica almoina al bisbe Miquel Pontich *«a causa de la necessitat que tenen los escolans del cor de dos sobrepelliços perquè vagan ab decencia deguda (a conseqüència) de la pobresa de son magisteri»*. És a Sant Feliu on envia el seu ajudant, el mestre torner de Girona Antoni Campllonch (Canet d'Adri, 1663-Girona, 1733) a prendre el model per fer les peces més delicades de l'orgue de Cadaqués. Fa l'efecte que Camplloch treballa molt a Sant Feliu, ja que en morir ell i la seva esposa, Marianna Pons, malgrat que eren de la parròquia de Sant Nicolau i vivien *«cerca del pont de Gallegans i a la casa de Bernardí Alzina mestre d'obres en la casa del forn fonch enterrat [...] a Sant Feliu en lo cementiri de part de tramuntana prop la paret mateixa de la isglésia serca de deu palms del fondo, lo qual representa un gran honor»*.

El 1684 restauren l'orgue del convent de Sant Francesc, on compten amb la col·laboració de l'organista del monestir, Francesc Roca.

Potser han intervingut el 1685 en el trasllat de l'orgue dels carmelites descalços, que no ha estat tan danyat perquè està al centre de la ciutat. No semblen haver treballat en el Carme Descalç de Sant Josep, tot i haver-hi hagut contactes amb l'administrador, el comerciant de Banyoles Salvador Calderó, aimant de la música d'orgue i que retrobarem més endavant.

Sabem que hi havia orgue a Sant Daniel, on treballava el mestre de cant Antoni Torrent, però descartem definitivament que Triay i Boscà

restaurin l'orgue del Mercadal, ja que les visites pastorals de 1680 i 1690 contenen duríssims memorials de les monges bernardes contra els obrers del Mercadal per no poder tocar l'orgue espatllat, i per haver-les aïllat en haver tapiat la porta de comunicació del convent a la capella de Sant Bernat.

Quan Triay marxà de Girona definitivament, Boscà col·labora amb l'organer Joan Pau en el projecte de l'orgue de Sant Esteve de Banyoles (1688), en el curs del qual coneix la seva futura esposa, Helena Espanya. Successivament treballa com a organista i organer a Sant Vicenç de Besalú, on fa també algun adob o reparació de l'orgue per encàrrec de Lluís de Montserrat.

El dia de Corpus Christi de 1688 es casa a la col·legiata de Sant Feliu de Girona amb música de Joan Verdalet amb Helena Espanya (Barcelona, 1670-Cadaqués, 1708), nascuda i batejada a la catedral de Barcelona, d'on era la seva mare, filla de Jaume i Àngela Espanya, botiguers de Banyoles. Helena és la petita dels germans: l'albadiver, Guillem i Josep, sotsveguer, doctor en drets, procurador de la confraria de Sant Esteve d'Olot, actiu a l'Audiència Militar i a la Fiscalia de la Cúria Eclesiàstica. Potser pels càrrecs de la família política «que vivien en cap a la plaça del Vi» són testimonis de l'enllaç els veïns: el governador de la plaça Carles Sucre i el seu ajudant Antonio de la Araya, casat amb la banyolina Magdalena Corominas, bona amiga d'Helena Espanya, a més de l'amic l'albadiver de Celrà actiu a Girona, Joan Casamor, amb qui ha treballat abans en un taller a la placeta de Sant Feliu.

Boscà firma unes capitulacions matrimonials molt minucioses i detallades, en les quals consta que Helena rebrà com a dot 100 lliures i dos vestits «*uno de ropilla y faldilla de boraba y guardapie de menoquals (del color que vulgui) y altre de escot, ropilla y faldillas*». De la mare rep la legítima, que consistia en quatre dobles d'or i «*quatre llansols de cànem bons, dos estovallas bonas, sis tovallolas y dos aixugams*», o sigui, un aixovar mínim, adequat a una parella que ha de viatjar molt. Boscà atorga 50 lliures anuals a Helena si ella el sobreviu i es compromet a tornar la dot si no tenen fills amb l'excepció del «*vestitu nubtiali sive veliori ex hys qua vobis facio et localibus auri argenti prularum et coralli qua vobis ornatus*».

Es casa a Sant Feliu perquè l'església i l'orgue el fascinen i espera que el patró de la ciutat, Sant Narcís, protegeixi el seu enllaç.

L'ORGUE DE CADAQUÉS (1689-1691)

A Cadaqués, com sempre, hi ha dos bàndols, de manera que el més tradicional guanya en primera instància i fa venir a projectar el nou orgue l'exorganista de Sant Jaume de Barcelona Francesc Espelt, mestre de capella de Figueres, que és el pal de paller d'aquest bàndol. Espelt i el seu cavall s'allotgen des de l'agost o setembre de 1688 al gener de 1689 a casa de la vídua del fogater Joan Berga, que treballava per Baptista Berenguer, Anna, amb un arrendament de catorze sous al mes. En aquesta pobra casa l'organer fa esbossos i les primeres peces. Les negociacions, però, fracassen, o bé perquè Espelt es posa malalt, o perquè hi renuncia o perquè se'l treuen de sobre. Això sí, per endolcir-li la marxa li fan un lot que consisteix en un barril d'anxoves pescades per Joan Llorens, vint lliures de confitura càndida de la botiga de Llorens Godó Pell, civada per al cavall i una compensació de sis lliures i deu sous.

Sebastià Escofet Sastre (Cadaqués, 1664-1737), domer de Fortià i beneficiat de Cadaqués, format musicalment pel seu besoncle Joan, canonge de la col·legiata de Sant Feliu, encapçala l'altre bàndol i convenç el seu pare, el sastre Antoni Escofet, síndic i cònsol de l'Art de la Pesca, a optar per un organer més prestigiós, coneixent la passió del seu pare per la música. És així perquè quan Anton Escofet es casa en segones núpcies amb Maria, la vídua del pescador Antoni Alfaràs, vol que la cerimònia l'oficiï l'organista Sebastià Tremols, format musicalment a Roma. I com que és molt tenaç aconsegueix tornar a celebrar la festa del seu patró, Sant Antoni, amb músics i predicador a més d'impulsar la construcció del monument sobre l'altar de Sant Antoni a imitació de Cotlliure, on és de casa, ja que hi té propietats i negocis.

Per honorar aquesta passió l'hereu Joan Baptista Escofet Sastre (Cadaqués, 1663-1730) paga sumptuosos maitines amb orgue el dia de Sant Antoni, que se celebren almenys fins al 1852.

L'home fort de Cadaqués acull la petició del fill i fa contractar Josep Boscà, un organer nascut al barri de Sant Llorenç de València, fill dels teixidors de lli Francesc i Maria, que té una sòlida formació musical, perfeccionada amb Bartomeu Triay a la basílica de la Santa Creu de Barcelona i a les obres realitzades conjuntament a Girona.

Pot haver influït també en l'elecció de l'organer que els intercanvis musicals entre la catedral de Girona i la de València eren fluids i regulars, però molt més la visita de cadaquesencs il·lustrats al convent de Sant

Domènec de Girona per veure l'orgue projectat per Triay, auster i clàssic, en una de les reconstruccions de l'església.

Els dominics tenen una gran audiència a Cadaqués, ja que són els responsables de la creació de la confraria del Roser i són predicadors habituals per Sant Sebastià, la Quaresma, les exèquies reials i ducals, entre altres. En la decisió pesa, segurament, el testament de la gironina Maria Ginesta (Girona, ?-Cadaqués, 1730) –casada amb el patró i ciutadà honorat de Barcelona Joan Antoni Godó– la qual fa una deixa per a l'orgue dels dominics a canvi d'ésser enterrada al vas dels Ginesta i dir-li 100 misses. I, finalment, qui segur que l'ha recomanat és l'esmentat abat de Besalú Lluís de Montserrat, que n'aprecia la música i el treball del mestre organer.

EL CONTRACTE DE L'ORGUE DE CADAQUÉS (1689)

El 6 de febrer de 1689, Josep Boscà firma el contracte de l'orgue de Cadaqués, el primer almenys fins ara que fa en solitari amb el Consell de l'Art de la Pesca (1689-1691) al complet, o sigui amb els llaguters Jeroni Bohera (Cadaqués, 1651-1707), Joan Porcalla, Joan Antoni Dalmau i Josep Riera, el rector Francesc Terrats i la comissió de sobrestants de l'orgue formada pels llaguters Antoni Clapés (Cadaqués, 1697), Antoni Mallol Pell (Sant Pere Pescador ? – Cadaqués ?) i el comerciant Pere Josep Costa (Cadaqués, ?-1724) ja esmentat.

En el contracte s'especifica que Boscà ha de fer un orgue idèntic al de Sant Domènec de Girona, que l'haurà de refinar al cap de setze mesos, per un preu de 600 lliures. Especificuen que li pagaran de la següent manera: 100 lliures per Cinquagesma, 100 quan acabi la cadireta, 100 passats setze mesos –o sigui cap al maig de 1690– i la resta després de la visura.

La Universitat es compromet també a pagar-li totes les bestretes (estany, plom, fusta, claus, pell, aiguacuit i el que calgui) i del contracte són testimonis Manuel Galsonies, mestre de minyons en absència de l'organista Antoni Perdigó, que no hi és mai, i Antoni Vaquer, mestre fuster destinat a canar la fusta de l'orgue. El contracte és molt semblant als de la mateixa època. El que destaca del de Cadaqués és que la part contractant és el Consell de l'Art de la Pesca de 1689-1691, que demostra ésser molt pràctic perquè fa projectar l'instrument després d'estudiar atentament si podien pagar-lo. Per això, l'anterior consell (Pere Antoni Godó, Francesc Alfaràs, Honorat Palau, Pere Magí Albert, Lluís Verdager i Jeroni

Bohera) elabora un cens dels patrons (35) i fogaters (34), que es jugaven les cales de la pesquera per saber de quant peix i de quants diners podran disposar. Hem afegit gràcies a la disanima de la documentació, que hi havia 78 patrons i 111 pescadors locals, 26 patrons i dos pescadors forans, 13 mestres d'aixa, 17 barrilers, un boter i un forçat més, cosa que indica el potencial econòmic dels mariners, pescadors i corallers de Cadaqués.

Els contractants es comprometen també a proporcionar a Boscà una casa gran, propera a l'església, on viure i treballar, amb dos llits per a ell, l'esposa Helena i per als nadons que vinguin. És probable que visqui amb ells, durant un període, Àngela, la mare de la seva esposa, i Guillem Espanya, que li fa d'escrivent. A la casa, Boscà vol que hi hagi màrfegues per a tres fadrins que l'ajuden. Destaca per la seva destresa el jove fuster Josep Mont, que va amb Boscà a Orriols i és el fill del fuster del mateix nom, actiu a la plaça de l'Oli de Girona, que ha projectat una premsa metàl·lica per al Col·legi d'Adroguers molt admirada pel mestre organer. Estima tant o més Sebastià Cabrissas per llur perícia, mentre que del tercer no ens en proporciona el nom. Els fadrins esmentats van a buscar cinc arroves de palla nova a les closes de Castelló d'Empúries del cavaller i comerciant Lluís Prats Verdaguer (Cadaqués, 1654-1704) per omplir llurs màrfegues, que usen també en anar a Barcelona amb el llaguter Joan Bohera, fill del cònsol major.

El consell es compromet també a proporcionar-li, a banda de peix, llenya per cuinar, escalfar-se i fer els aliatges necessaris. Llenya que el llaguter Baptista Berenguer porta des de Roses regularment.

La casa triada és la de la vídua del mariner de Pordoguer Pere Rubies, Maria, veïna de Jeroni Bohera, que té espai per instal·lar-hi el taller i per la qual la universitat paga en quatre terminis quatre dobles. Van a viure a aquesta casa un parell d'anys i no a la de la vídua Anna Berga esmentada per ser més espaiosa, salubre i de cara al mar.

I és a la casa de Pordoguer on neix la primera filla de Boscà, la qual és batejada a Santa Maria de Cadaqués el 24 de gener de 1690 pel rector Francesc Terrats amb el nom de Brígida, Àngela, Teresa i Helena. És apadrinada per l'oncle Josep Espanya i l'àvia Àngela. Fa l'efecte que els Boscà encara no han establert relacions amb la gent de Cadaqués o que volen acontentar l'àvia Àngela, que tot i delicada de salut ha viatjat a Cadaqués per confortar la filla en el seu primer part.

Boscà compleix les expectatives del contracte, ja que firma el 6 de febrer de 1689 i el dona per acabat el 26-07-1690, després d'assajar i de fer assajar l'organista contractat, Joan Llorens, diverses vegades.

En cap moment es fa esment de l'organista Antoni Perdigó, que o no viu a Cadaqués o no és del gust de Boscà.

El mestre Josep i la seva llogatera cobren més lentament del previst i sempre que hi ha bona pesca, o sigui, 55 lliures per Cinquagesma, 95 per Pentecostès, 33 lliures i 12 sous per Santa Cristina, 33 per Santa Anna, 18 pel Naixement de la Verge, dues lliures en or i dues dobles per Sant Miquel i 172 lliures per Santa Teresa de Jesús i les darreres després de la satisfactòria visura de fra Jeroni Dalmau Pujol de Mudat, organista de Sant Domènec de Girona. Boscà, eufòric, ajudat pel pescador manxaire Sebastià Borrell, inaugura l'orgue amb un *divertimento* i unes albíxeres, que tenen un gran èxit, i demostra que és també un excel·lent intèrpret i que sap improvisar.

ELS TEMPS DE LA PROJECCIÓ

Abans de començar l'execució, envia els seus col·laboradors més propers a fer informes dels orgues que més l'han impressionat. Pren idees i apunts el manyà Narcís Alemany a Sant Pere de Figueres, on escolta el parer dels mestres de capella Francesc Espelt, Joan Baptista Poch i Cristòfol Guilló, i, sobretot, el de l'organista Joan Macià. Boscà se'n refia perquè es coneixen de la catedral de Girona i per això l'envia més tard a dibuixar peces dels orgues de Tordera i, sobretot, del de Santa Maria de Palau Tordera, projectat per Francesc Galtaires el 1654. Al cunyat, l'albader de Girona Guillem Espanya, que li procura pells de gran qualitat a Peralada, li fa visitar els orgues de les agustines, dominics, carmelites i a la parròquia, però, sobretot, per saber de l'experiència del mestre de capella Baldiri Camps i de l'organista Josep Davall. Boscà coneix la importància de la música a Peralada per l'estret lligam de la vila amb el monestir de Montserrat, almenys des de 1506. És a l'escolania on aprenen música Joan Antoni de Rocabertí, primer president de l'Acadèmia de Belles Arts de Barcelona i mestre de capella del Palau Reial de Madrid i Josep Rocabertí, que ofereix a la Verge Bruna «*dos pares de gafetes de oro, 2 roquetes y todo lo que havia servido el año que fue escolar (y) 6 doblas*» a l'escolania el 1698. I durant la visita de la nova reina d'Espanya, Maria Luisa Gabriela de Savoia, el 1702 –de la qual segurament n'és el suggeridor– ofereix «*100 doblones*» més per millorar la vida dels escolans.

A Antoni Camploch, mestre torner de Girona i mà dreta de Boscà, l'envia a dibuixar peces de l'orgue de la col·legiata de Sant Feliu, que reproduirà en els detalls més delicats i refinats de l'orgue de Cadaqués.

Va a visitar personalment els orgues de l'Alt Empordà construïts el segle XVI a Vilabertran, Agullana i Lladó, però també els projectats el segle XVII a Figueres, Roses, Llançà, Castelló d'Empúries, Sant Pere de Rodes, la Selva de Mar i, amb particular interès, els de Sant Pere Pescador i Torroella de Montgrí.

És probable que Anton Escofet l'hagi portat a veure els que s'estan construint a la Catalunya Nord, on el 1657 Joan Escribà (Perpinyà, 1655-1710), deixeble de Jeroni Hortosol, endaura la cadireta de l'orgue del Soler i Damià Guadanyor ho fa amb la projectada per Gabriel Clavaria a Clairà.

I com en els orgues fets després de 1660, projecta un instrument a meitat de camí entre un model castellà i un model francès amb dos teclats i un secret a l'interior que s'inspira en el projectat per Thierry a Saint Louis des Invalides de París (1679-1987), que coneix a través de gravats. Potser, però, la inspiració la troba més a prop quan visita els orgues del Soler i Clairà, ja esmentats. Té també influència italiana, en especial d'algunes peces de l'orgue de l'Annunziata de Siena, mentre que les regalies són semblants a les que fra Fulgenzio Fiamero posa a l'orgue de la catedral d'Orvieto. Estèticament, però, la caixa s'assembla més al de la catedral d'Exeter.

Boscà projectà una gran caixa de tres metres d'altura per 1,90 m d'amplària, molt semblant estèticament a la de Sant Feliu de Girona, amb un orgue gran i un de petit o cadireta i 2.000 canons o tubs.

L'estructura del gran orgue *«que se conserva casi intacto»*, menys el coronament, obra de Camploch, és projectat per Boscà, que així mateix talla les fines fustes d'àlber blanc, noguera, boix i pi de muntanya, basant-se en l'estructura del de Sant Feliu, malgrat que en el contracte es parli de Sant Domènec. El projecte, volgudament clàssic, amb una decoració gairebé cistercenca i mínima, amb flors i fulles, essencialment acant, s'adiu poc amb la tradició de Cadaqués, que estima els retaules i les imatges barroques. L'orgue molt encertadament ha estat definit per un Salvador Dalí inèdit com *«un órgano muy grande con los tubos altos y pensativos»*.

Boscà fa dos projectes per al flautat de l'orgue de Cadaqués, un de més modest, sense el pedaler semblant al de Sant Feliu de Girona.

Comptava amb 1.094 flautes, unes «*trompetillas*» i uns «*rossignols*». L'orgue gran en aquest projecte constava d'«*un primo flautat de la cara de 14 palms d'estany ab quaranta sinch flautas, registre octava doble de noranta flautas de estany, una dozena dobla de flautas de estany que seran noranta, una quinzena dobla que seran noranta flautas de estany, un flautat tapat de estany de coranta y sinch flautas totes de estany menos vint de fusta, una dotzena nasarda de coranta y sinch flautas així totes de estany, una quinzena nasarda coranta y sinch flautas totes d'estany, una desatena nasarda de coranta y sinch flautas totes de estany, una corneta de tres flautas, també de estany, un simbalet de tres flautas, per tecla quesdiu una Alemanya, un registre de trompetillas i vuýt flautas de fusta que la major ha de tenir vint i vuýt palms*».

Pel que fa a la cadireta, la proposa «*idèntica a la de Sant Feliu amb un flautat que constava d'un registre de la cara (amb) coranta dos flautas, totes de estany, la més grossa (de) set palms, flautat de fusta de catorse palms de coranta flautas, registre de octava de coranta dos flautas [...] de estany, un flautat tapat de estany [...] lo flaviol y tombarino de corneta y dos flautas, un asart de corneta y dos flautas [...] de estany, vint y dosena dobla de vuytanta quatra flautas [...] de estany, una corneta de tres flautas per tecla que són cent vint y sis flautas de estany i los rossinyols*».

Cadaqués decideix apostar, però, per l'orgue més imponent, per impressionar el bisbe de la diòcesi, Miquel Pontic, el qual està compost segons Josep Maria Escalona per un primer teclat manual de 42 notes, un segon teclat de 45 i una cadireta (amb bordó 8', octava 4', tapadet 4', quinzena 2, dinovena 11/3, nasard en 19 a 11/3, vint-i-dosena i dinovena 1 I-II i cimbalet III 1/2).

L'orgue major conté flautat 8', bordó 8', octava I-II, 4, tapadet 4', dotzena I-II 22/3, nasard en 17 a 13/5, dinovena II 11/3, vint-i-dosena III 1, ple III ?, cimbalet IV ?, corneta 1/8, trompa real 4, trompa real 8, clarí 2 i clarí 8.

Hi ha també un teclat pedaler de 8 notes, contres 16', combinació o acoblament permanent de II al pedal i efectes (trèmolo, ocellets, gaita, gallega i carassa) i to A' del flautat 8'.

Té flautats, principals o canons de talla estreta de timbre clar i generós que proporcionen jocs simples i compostos com els plens: la cimbalà i el cimbalet, però també la forniture, l'Alemanya, la corona i la mixtura. Junts formen el ple de l'orgue que des del segle XV esdevé registre per individualitzar els diferents rengles.

Els jocs compostos reforcen els harmònics més allunyats amb interrupcions que s'anomenen represa o repetició. Hi ha flautes o nasards de talla ampla amb timbre suau, fosc i profund. De la unió de jocs simples de flauta s'obté la corneta i la tolosana, que a Cadaqués són afegitons posteriors, projectats per Boscà entre el 1706 i el 1708. Els flautats són oberts a l'extrem superior, les flautes, en canvi, són obertes, tapades o semitapades, sovint són tapades i així el so és una octava més gran. De jocs tapats hi ha bordó, quintant, quintaló, violó, corn de nit i tapadet. Els semitapats sonen igual que els tapats, però l'aire hi entra pel tubet anomenat xemeneia o espigueta.

Els flautats són cilíndrics, el cor de flautes, en canvi, pot ser cilíndric o cònic, en forma de fus (flauta de fus) o d'embut (corn de cornamusa o flauta de campana).

Els canons de llengüeta es diferencien segons la llargària del ressonador en real, bastard o acústic i curt (segons la col·locació interior o vertical i exterior o horitzontal).

Dels ressonadors reals (la trompeta real, la bombardarda i els violins) són sempre interiors, però les trompetes de batalla i la magma, els baixons, els clarins, les xemeneies i les violetes són exteriors. Del ressonador bastard el cromorn és interior, mentre que la regalia, la veu humana, els orlos, la tiorba i les dolçaines són verticals o horitzontals.

La trompetaria exterior de l'orgue de Cadaqués es va afegir entre el 1778 i el 1785 i la seva disposició és la d'una batalla clàssica formada per a mitjos registres, a l'espanyola.

ELS ARTÍFEXS

Boscà, com un modern mànager, delega i supervisa les diverses parts, que encarrega a artífexs de la seva confiança, amb els quals ja ha treballat a Girona. Són, entre altres, els albadivers Joan Casamor, de la placeta de Sant Feliu i el cunyat Guillem Espanya de la plaça del Vi, el mestre torner Antoni Camploch, que viu a prop de Sant Pere de Galligants, l'argenter Jaume Escarpenter, de l'Argenteria, el courer Joan Serva, de les Ballesteries, el manyà Narcís Alemany i el rellotger Josep Masdevall Paulet (Sant Llorenç de la Muga-Cadaqués, 1728).

El mestre Josep, com fa més tard Pau Costa, crea a Cadaqués per abaratir costos un gran obrador, en el qual treballen infinitat de persones, que en gran part ja han col·laborat amb ell i Triay a Girona. Porta les seves

eines i en compra per als col·laboradors. Primer de tot sis barrines de Barcelona, una sirga de corda, comprada al fogater Joan Ballesta, una romana, comprada a Girona per Llorens Godó Pell, a més de fer fer una mitja quartera, dos quartans i un mesuró, folrats de ferro a Castelló d'Empúries per fer els aliatges necessaris i que va a recollir Josep Albert. Crea a Cadaqués, abans de Lluís Domènech i Montaner, una escola d'arts i oficis per als fusters i artífexs locals que l'ajuden i aprenen l'ofici de la millor manera.

I si bé s'aval de fusters locals de reconegut prestigi com ara Anton (Cadaqués, ?-1730), Josep (Cadaqués, ?-1704), i Baldiri Vaquer, Sebastià (Cadaqués, ?-1714), Pere i Isidre Matas (Cadaqués, ?-1728), l'últim dels quals fa també de ferrer, i Joan Andreu (Maçanet de Cabrenys, ?-Cadaqués, 1737), descobreix el talent d'un joveníssim Sebastià Cabrissas, que juntament amb Joan Mont es converteixen en els seus ajudants, iniciant amb l'orgue el seu *cursus honoris*.

Boscà n'estima la capacitat, ja que ja els envia a canar la fusta d'arbre blanc que compra en primer lloc. En la gran feinada de l'orgue hi treballen també altres fusters actius a Cadaqués, com ara Pere Alfaràs del Call i forans vinguts a buscar feina com ara Josep Puignau de Palafrugell, parent dels pagesos de la muntanya de Sant Baldiri, i Josep Rigall casat amb Anna Faura, que ve de Sant Llorenç de Cerdans perquè es casa el seu cunyat Rafael, mestre de cases, amb la filla del picapedrer de l'orgue, Pere Llorens.

Boscà anotava minuciosament en un llibre de comptes la feina dels seus fadrins, fusters i pintors. Sense el llibre és difícil saber, però, quina part fa cadascun d'ells. Sols en els albarans firmats sabem la part que feren.

Per exemple, Josep Feliu, serraller i *aromatarius* amb botiga on ven de tot, «*serra tres trossos de biga*» i la resta de la fusta, a més de proporcionar «*quatre quintars de plom*» i claus.

Boscà fa els canons de talla estreta o flautats, on empra, per donar una sonoritat càlida, fusta de noguera «*de tres dits de gruix y dos pams d'amplè*» que li proporciona el llaguter i comerciant Pere Clapés, *Sebalco*. Empra la noguera perquè ha vist que a les cases de l'Empordà es resa «*un padre-nuestro por uno de los abuelos que plantó la noguera, como un particular beneficio de que disfrutaba la familia*».

I per això en posa a altres flautes, en les quals col·loca cànem i *volarmini* el mestre Sanahujas (flequer ?), que ha comprat a Francesc Martorell, corder de Parlavà.

La majoria de les flautes són d'estany fi disminuït i de plom, si bé el mestre Josep cobreix les flautes de fusta amb tela adequada per a les celebracions. Suposem que es tracta de vellut vermell i brocats i 200 claus comprats a la botiga d'Anton Escofet.

Una petita part dels 2.000 canons era de fusta de pi de muntanya; la resta, de metall, mentre que la majoria dels registres eren de metall, una part petita de fusta i una altra de fusta i metall.

El torner de Girona Antoni Campllonch obra el joc de trompetes o sigui la real, la de batalla i la magna o canons de llengüeta real, que l'argenter de Girona ja esmentat Jaume Escarpenter «*solda amb plata (als) guanos de las regalías*» o canons de llengüeta curta i posa fil de llautó prim a les llengüetes per les regalies, entre d'altres moltes coses.

El torner de Girona Camploch és l'artista que obra els detalls més delicats que embolcallen l'orgue, o sigui «*els retorns sobre la cadireta [...] la carassa i tres cues per la barba de la mateixa*» que està inspirada en la de Santa Maria del Mar, la primera coneguda. Treballa també «*uns cayrats de 30 pams que an servit pels braços de la carassa*» que porta a Cadaqués amb tota cura el traginer Antoni Guiolas, Ferrer, (?-1702), l'encarregat del correu d'Itàlia i el pare de Maria, que el 1702 esposa el fuster Joan Andreu. És Guiolas també l'encarregat de portar des de Figueres 1.000 gavarrots i 100 claus mallals «*per clavar las portas de l'organ gram*».

Compra també boix d'excel·lent qualitat per al «*tecglat y per als 8 poms de las pea(n)yas y per los poms de sota l'orga*» o sigui, del pedaler i n'empra per als «*14 pomets dels registres*» que fa idèntics als de la col·legiata de Sant Feliu de Girona. I ho fa amb boix perquè és una fusta més dúctil que ha usat també en la carassa, en forma de cap de turc o «*gigante colgado por los cabellos y con la boca abierta*». La carassa no sols és un motiu ornamental, sinó que servia per «*expulsar l'aire del tremolo*» i que feia por al petit Salvador Dalí, potser perquè no havia gaudit del que passava «*en días de bautizo (cuando) la cabeza abría la boca de donde salían caramelos y confites para los niños*».

I si bé es diu que va desaparèixer la carassa, n'hem trobada una part que amb l'ajut d'una vella fotografia del senyor Andreu Estragués es podria reconstruir, sobretot perquè inspira la projectada per Pau i Pere Costa en l'orgue de la catedral de Girona, potser per encàrrec del mateix Boscà, ja que almenys des de 1693 han coincidit en obres a Sant Feliu i a la catedral.

Camploch s'encarrega també de comprar fusta d'àlber blanc especial per a «*las regalías y als balustras de sinch pams sense las metjyas*», així mateix, obra el «*remato de l'orgue gran amb 3 posts d'arbre blanc*» que actualment falta i les «*brandillas que están sobre las gelosias de la cadireta que no són a l'orgue de Sant Domènec*». Aquesta novetat dona a l'orgue un aire intimista de convent de clausura, però té molt d'èxit, fins al punt que el mestre de cases Joan Llorens Godó les reproduceix a les finestres de la casa que es fa al Llané, on el seu fill, el també mestre de cases Joan Llorens Tremols, col·loca sobre la portalada una llosa cisellada amb les eines de l'ofici el 1733.

El fet indica que Boscà no vol imitar Triay i ho encarrega a Camploch, conegut al barri de Sant Pere de Galligants per la seva destresa i serietat, ja que és ell mateix qui s'encarrega de portar amb cura les peces de Girona a Castelló d'Empúries.

Les peces de ferro de l'orgue que es fan primer són per a les manxes, obra de Joan Casamor de Celrà, albadiver de Girona, amic i fiador de Boscà amb pells comprades a Celrà al pagès Jaume Lliura Galter, a Peralada pel cunyat de Boscà Guillem Espanya, i a Cadaqués pel mariner de sa Punta, sobreestant de l'obra i arrendatari de la pesca Sebastià Llorens Pujol (Cadaqués, 1662-1705), la vida del qual es creua repetides vegades amb la de Boscà, com veurem més endavant.

L'autor de les primeres peces és el manyà Narcís Alemany seguint les indicacions del mestre de capella de Figueres, Francesc Espelt. Posa també un pany a la porta de l'orgue, n'adoba tres més i restaura l'orgue de 1608 per anar tirant i perquè el pugui tocar l'esmentat organista els cinc mesos que viu a Cadaqués. Per a les manxes del nou orgue fa «*2 golfos, 4 femellas, 5 anellas i 10 francisas*» que sempre tenen un ai o un ui, ja que el 1691 han d'ésser «*adobades y refinades*» pel manxaire Sebastià Borrell, a banda del desgast provocat per l'ús i les rates, com a la catedral de Girona, on es decideix que «*per quan las ratas fan notable mal a las manxes seria bo creiar algunas moxas o gats dins lo mateix orga*». A Girona se solucionà el problema, però no a Cadaqués, on les rates continuaren campant, ja que no volgueren tenir gats malgrat que en gran nombre poblin els carrers del voltant de l'església.

Alemany és rellevat per l'experimentat Francesc Galí (?-1720), actiu a l'obra almenys des de 1671. Treballa en total sintonia amb Boscà i Camploch i per a l'orgue gran fa tretze barres del registre i «*6 francisas*»,

en les quals emprà 124 lliures de ferro. També dues peces mestres, vuit tascons i una barreta per un registre amb onze lliures de ferro i la barra de la cadireta amb sis lliures de ferro, refà el batall de la poma, posa ferro a la cana, la peça mestra i al batall de la campana amb sis lliures més de ferro. Tracta de compondre les velles campanes, fins que no aguanten més i decideixen encarregar-ne de noves al courer de Serinyà, Joan Serva, que s'estableix a Girona en casar-se amb Maria Ferrer, la filla d'un courer. Junts refan bona part de les campanes de la ciutat de Girona. En solitari, Joan Serva el 1691 refà les campanes de Santa Maria de Cadaqués per mancomunar el seu so al de l'orgue. Entre el 1699 i el 1700 fa eco el nou rellotge projectat –seguint la petja dels d'Avinyonet de Puigventós, Vilademuls i Navata– pel rellotger Josep Masdevall Paulet ajudat pel seu fill Andreu i el seu nét Josep.

Boscà, com a la col·legiata de Sant Feliu, decora amb pintures la cadireta i les portes del tancament de les flautes, que romandran obertes com a la col·legiata de Sant Feliu de Guíxols, Montblanc i Tarragona, mentre que les de Sant Pere Pescador, Santa Maria de Martorell i Santa Maria d'Igualada apareixen tancades.

Per a les portes, Boscà compra teles i colors a la botiga d'Anton Escofet i si ho fa així és perquè a Cadaqués hi ha pintors que des de 1686 treballen a l'ermita de Sant Baldiri i a l'església de Santa Maria. Sabem que es tracta dels pintors de Barcelona Abdó i Salvador Ricart, actius a Fortià i a Castelló d'Empúries, vinguts per devoció i perquè hi treballa Miquel Ricart (Rocabruna, 1646-Cadaqués, 1696), que mor a l'hospital el 1696 i que els ajudava en la composició dels colors. És evident, pel preu pagat per les portes, que no deuen estar pintades, ja que la xifra seria infinitament superior. No creiem tampoc que Anton Escofet hi posés res de la seva butxaca, perquè no pagava ni el que devia anualment al fill Sebastià, però potser errem. Pot ser també que comprin portes d'un orgue de segona mà.

La coincidència entre la projecció de l'orgue i la presència dels Ricart ens porta a pensar que poden ser ells els autors de les pintures de les portes de l'orgue. A l'esquerra estan decorades amb l'escena de Jesús entre els deixebles i l'adoració dels pastors, i a la dreta, Adam i Eva i l'adoració dels Reis Mags. A la cortineta hi ha, en canvi, l'anunciació, o sigui que a la part visible hi ha els tres moments del Nadal. Les pintures sembla que han estat retocades posteriorment al 1778 quan un llamp cremà *«un padàs de les portas ab que se tancaban las flautas»*.

Potser a imitació de la Catalunya Nord hi participava també el daurador de Figueres Joan Aulet, actiu a Santa Maria de Cadaqués com a daurador de retaules menors que els cònsols paguen creant un censal i que estableix excel·lents relacions amb la vila en apadrinar Marianna Matas Novas, la filla de Verònica Novas i Pere Matas, el fuster col·laborador de Boscà.

Per a Boscà treballen també alguns mestres de cases que «han d'encaixar les peces a l'obra de l'església sota el campanar» amb 300 costeres de calç, guix i 1.060 rajols. Dirigeix l'operació el mestre de cases de ses Herbes ja esmentat Joan Llorens Godó, conjuntament amb el seu germà Antoni (Cadaqués, 1674-1729) de sa Punta de Mullat, fills de Pere Llorens i Maria Godó. I per fer més patent el «*nos amb nos*» hi treballen també els cunyats, el també mestre de cases Antoni Ribas de Roses i Rafael Faura de Sant Llorenç de Cerdans, que en vista de la gran feina afavoreix l'arribada del seu nebot el també mestre de cases Cebrià Rigall Faura i el seu pare fuster Josep, ja esmentat. A l'obra fan «*dos jornals per posar [...] cap de cayrats*» i «*4 jornals i mig i estones per posar quatre pedras (de pissarra) sobre les manxes*» que encara hi són, a més «*d'engixar lo orgue per tot lo entorn, dintre y fora y foradar los forats dels golfos y posant-los de las portas (a més de posar el blanch del rellotxe)*».

Joan Llorens Godó demostra que aquest treball ha estimulat el seu amor per la música de l'orgue, que ha ajudat a bastir, pagant la música de Sant Pere, per honorar la memòria del seu pare picapedrer de l'obra.

Hi treballa indirectament el mestre de cases Gabriel Rovira, propietari d'un forn de calç, que en proporciona 300 quarteres, pel parentiu amb Francesc Rovira, mestre de capella de Lladó, actiu a la col·legiata de Sant Feliu de Girona, ja que l'església gironina és sempre un referent per a Boscà.

ELS MÚSICS I EL DUC DE MEDINACELI

I mentre Boscà va fent el flautat, es contracta un nou organista en la persona de Joan Llorens, ja que Francesc Espelt no ha acceptat la proposta. El contracten amb un sou de 25 lliures anuals, que cobra sempre amb retard i segons l'èxit de les pesqueres. Ha d'anar assajant peces mentre Boscà basteix l'orgue i continuar tocant el vell orgue de 1608. Probablement, s'ha format a la catedral de Girona o a Sant Feliu i consta pels pagaments que fa totes les proves anteriors a l'estrena juntament

amb el mestre minyons Miquel Pejaume, contractat per dotze lliures i dos diners anuals i una casa estudi. En marxar Boscà, Llorens es trasllada a Lladó, si bé torna a Cadaqués el 1702 per apadrinar, amb Verònica Matas, Joan, fill del pescador Pere Roig i Paula Matas.

Un altre protagonista és fra Jeroni Dalmau Pujol de Mudat, O.P., organista del convent de Sant Domènec de Girona, que amb cavalcadura arribava a Cadaqués per fer la visura de l'orgue el 6 d'octubre de 1691. La visura és absolutament satisfactòria, després dels dos concerts oferts per Joan Llorens i el mateix Boscà, dels quals desconeixem els autors interpretats. Van a buscar-lo a la capital el patró comerciant i ciutadà honrat de Barcelona Llorens Godó Pell, el qual escriu que «*anà a cercar amb lo meu rozi al frare per afinar l'orga y tornar a Gerona*» a banda de llogar un altre ase per al frare acompanyant, Domènec Mudat, conjuntament amb el cavaller Lluís Verdaguer en representació del nou duc de Medinaceli. Un protagonista inesperat de l'orgue és l'anterior duc, Juan Francisco de la Cerda, que mor abans de la visura. L'orgue s'estrena, doncs, amb una primera música fúnebre, fora de programa. O sigui, una missa de l'Esperit Sant amb orgue interpretada per Joan Llorens, en el curs de la qual predica fra Ramon Heras, de la coneguda família de notaris de Castelló d'Empúries. El solemne funeral és oficiat el 7 de maig de 1691 pel rector de Cadaqués, Francesc Terrats, el mestre de minyons Manuel Galsonies –que estrena una casulla negra pagada per un devot– i els beneficiats Sebastià Escofet Sastre, Antoni Valentí, Antoni Pardigó i nombrosos músics i cantants, que tornaran el 1697 per les exèquies de l'esposa Caterina d'Aragó, la darrera comtessa d'Empúries. Potser per això Cadaqués imita la festosíssima cerimònia de l'església del Carmine de Nàpols.

ELS MATERIALS I EL TRANSPORT

Pel que fa als materials emprats a l'orgue, si bé Boscà compra inicialment als proveïdors de Triay a Barcelona, ben aviat «*s'adegua*» a Cadaqués i manté els contactes establerts a Girona. Compra a Barcelona, Arenys de Mar, Palautordera, Peralada, Sant Mori, Orriols, Parlavà, l'Escala, l'Armentera, Saldet, Montiró, Sant Pere Pescador, Castelló d'Empúries, Palau-saverdera i Roses. Usa el mar i els rius Ter i Fluvià i els seus canals, on experts raiers porten la fusta des del castell de Sant Mori dels Sentmenat fins a les botigues de Sant Pere Pescador. D'allà i des d'altres

punts, amb llaguts o carretes de bous es porten els materials fins a Castelló d'Empúries i amb matxo fins a Cadaqués, matxo que també serveix per portar el que es compra a la botiga de Figueres de Josep Escofet Sastre (Cadaqués, 1666-?), sucursal de la del seu pare. Sols els materials que vénen de Barcelona, Arenys de Mar, l'Armentera, l'Escala i Sant Pere Pescador arriben directament amb llagut, després d'ésser canats per experts fusters.

Els pescadors i corallers fan cales extraordinàries fins a l'infinit per pagar l'orgue i per això són els que aconsellen i actuen en primera persona, en especial Antoni Clapés, que dirigeix l'operació, a més de transportar bigues i quatre fulles d'arbre blanc, i Jeroni Bohera, encarregat de pescar el peix per pagar Pere Pagès i de portar materials a Portlligat per les obres de Sant Baldiri. Junts formen una societat que apadrina el 1685 el matrimoni del fuster Pere Matas amb Verònica Novas, la segona esposa filla de pescadors. Són ells també els que fan aplicar a l'orgue les multes dels vaixells que no volen pagar els drets de port (1690), que són molts i sempre els mateixos, i els que encarreguen misses amb orgue per «*uns faluguers*», que donen una àncora d'or per l'orgue.

Jeroni Bohera és també el responsable de portar l'arbre blanc de Josep Sastre des de l'Escala i qui envia el seu fill Joan Bohera Major a buscar conjuntament amb tres fadrins arbre blanc a Arenys de Mar, 840 rajols i cinc escalons a l'Armentera. En el transport col·laboren altres patrons com ara Cristòfol Serinyana, que va a Barcelona a recollir dues lliures de fil, dues lliures de filferro, claus, 52 lliures d'aiguacuit, sis lliures de pega grega i sis barrines. Joan Antoni Godó transporta «*9 dotzenes de post i 2 costers*», Battista Berenguer (Cadaqués, ?-1724), fusta i llenya des de Roses i Josep Riera, catorze lliures d'estany des de Barcelona.

Té molta importància en la comissió de l'orgue la presència del patró de Sant Pere Pescador, Antoni Mallol Pell, establert a Cadaqués, que a banda de portar els comptes recomana els coneguts de l'Escala, Sant Mori, Montiró, Parlavà, Saldet i l'Armentera. Mallol, Clapés i Bohera, com uns autèntics mànagers, fan, disposen, organitzen i prenen moltes decisions sempre coordinats per Boscà, que continua fent viatges a Girona, Peralada, etc., per controlar la qualitat dels materials, sobretot la pell per fer les manxes i tapar forats juntament amb l'aiguacuit, en el qual posa sempre una cura especial. Hi va també a acabar peces dels orgues iniciats per Triay, a informar-se de les novetats o a veure els amics i familiars.

És més que probable, coneixent les estretes relacions de Cadaqués amb Arles, Cuixà i Cotlliure que hi viatgi per veure com són els orgues d'aquestes poblacions i els del Soler i Clairà.

Probablement, també va a Roses i, sobretot, a Castelló d'Empúries, on els cadaquesencs van a prendre consell dels administradors dels Medinaceli, especialment per la fortificació de la vila que el poble vol fer a la Torre de les Creus, per prevenir nous setges.

La fusta, principal component de l'orgue de Cadaqués, és d'arbre blanc (el dominant), noguera, boix i pi de muntanya. Boscà compra la fusta d'àlber a Sebastià Llausas, pagès de Saldet, amic dels Bohera, que diu haver anat a buscar-la lluny, tres llegües de casa, en fallar-li els proveïdors habituals. Proporciona «11 posts, 2 cairats cana i mitja i un pam» que fa portar des de Sant Mori fins al Molí de l'Armentera. I sis dotzenes de fulla a Josep Sastre de l'Escala, canada pel joveníssim Sebastià Cabrissas i Pere Matas, que així coneix la que serà la seva tercera esposa, Maria Sastre de Llano, la filla de Maria de Llano i Pere Sastre, que és qui «*tragina les posts de l'orgue*».

I d'àlber en compra sobretot a Arenys de Mar, on tradicionalment es troba la millor fusta segons Zamora, en la quantitat de nou dotzenes de posts i dos costers a Josep Pujol i tres dotzenes de fusta al mestre Geli. La fusta la va a canar Sebastià Cabrissas, que arriba amb cavalcadura fins a Palautordera. Hi va per veure si és de bona qualitat, ja que el mestre Pasqual ha tingut problemes per trobar l'adequada. Un cop canada, la fusta és embarcada al llagut de Joan Antoni Godó fins a Cadaqués.

I el mestre Josep en compra també una petita quantitat a Roses, que conjuntament amb llenya porta el llaguter Battista Berenguer.

Les bigues les va a comprar a Sant Mori, concretament una biga i diversos posts, a Rafael Mori, majordom dels Sentmenat, i una altra al pagès Josep Valo, les quals després de ser reconegudes per un mestre fuster són transportades per raiers fins al Molí de l'Armentera, on són recollides per la carreta de bous del traginer Valentí Viñas i el seu ajudant Esteve Teixidor, que les porten de Montiró fins a les botigues de Sant Pere, on la fusta és recollida pel llaguter Joan Bohera. Consta, així mateix, que el comerciant i fogater Pere Aleix Tremols proporciona una cassola de vi per fer més agradable el camí.

I per abaratir costos Boscà compra arbre blanc a Cadaqués: quatre fulles a Antoni Clapés, que segurament les porta d'alguna masia o des

d'una altra vila i dotze cairats a l'hospital, segurament per la comoditat que representa tenir fusta a peu d'obra.

Campllonch compra a Girona «*3 posts, 2 dotzenes de taules*» d'excel·lent qualitat, tal com volia Boscà per fer el «*remato de l'orgue gran*». El mestre torner compra també boix «*per fer el tecglat y per als 8 poms de las pea(n)yas y ... per los poms de sota de sota lo horga*» perquè és una fusta suau, que usa també per a la «*carassa i tres cues de la barba*», mentre que per als braços el traginer Antoni Guiolas, Ferrer, porta el 1691 des de Girona «*cayrats de 30 pams*», que encara es conserven. I malgrat que part del gegant o cap de turc s'hagi fet malbé, la carassa de Cadaqués inspira la projectada per Pau i Pere Costa per a l'orgue de la catedral de Girona, on Boscà treballa el 1692 i el 1693, moment en el qual Pau Costa apadrina a Sant Feliu de Girona Marianna, la filla de l'escultor de Barcelona Joan Torras, que s'estableix a Girona en casar-se amb Francesca, la filla de l'escultor Antoni Barnoya i Gertrudis Costa.

El mestre Josep compra pi de muntanya per fer les parts menys nobles a l'esmentat Josep Pasqual d'Arenys de Mar, a qui es paga la feina de buscar tres dotzenes de posts i portar-les a mar perquè el fuster de sempre vagi a canar-les a Tordera o a Palautordera.

I per evitar la despesa del transport, la resta del pi la compra a Cadaqués, o sigui 23 posts al patró Josep Ribera, un dels contractistes de l'orgue, i cinc fulls a Salvi Duran, comerciant, patró i familiar del Sant Ofici.

Però és el pescador comerciant Pere Clapés, *Sebalco*, qui proporciona la «*post de noguera de tres dits de gruix y dos pams d'ample per fer els flautats*» a causa de l'excel·lent so que proporciona i per la tradició empordanesa de les qualitats benèfiques per a qui en planta o n'empra.

L'estany «*posat a mar*» el compra a Barcelona, a la botiga de l'adroguer Joan Ramoneda –parent del canonge de la catedral de Girona i de l'abat de Montserrat que orna el cambril de la Verge Bruna– en la quantitat de dues arroves i quatre quarteres, a més de tres lliures d'estany glassa. I a la de Ramon Mascaró subministra por de focs d'artifici per a la catedral de Girona, catorze lliures que són portades pel llaguter Josep Ribera, a banda de les 92 lliures i dos quintars proporcionats per l'esmentat Llorens Godó Pell, part dels quals s'envien a la botiga de Josep Escofet. La major part de l'estany, després de ser «*amarat a mar*» pels fadrins de Boscà, és transportat pel llaguter Joan Bohera, que fa escala a Arenys de Mar per recollir fusta.

El plom, en la quantitat de quatre quintars, és comprat a l'*aromatarius*, adroguer i descendent del projectista de l'església Josep Feliu de Cadaqués. Les 141 lliures de ferro són proporcionades en dues ocasions pel ferrer de l'obra, Francesc Galí, en canvi, les dues lliures de filferro i tres de fil de llautó són comprades a Girona per Campllloch i a Barcelona a la botiga de Joan Ramoneda. Els darrers són portats pel llaguter Cristòfol Serinyana, mentre que les «*dos trocas de fil de saró*» són de la botiga d'Anton Escofet.

Però Boscà compra també a la botiga de Ramoneda una lliura d'argent, dues arroves i cinc lliures d'aiguacuit, que s'envien a la botiga de Figueres i amb el matxo d'Anton Escofet, a Cadaqués. D'altres, posades dintre de sacs i transportades conjuntament amb sis lliures de pega grega es fan malbé, potser per això és Anton Campllloch qui s'encarrega de comprar les cinc lliures restants d'aiguacuit a Girona i de fer-les portar amb carreta i amb gran cura a Castelló d'Empúries. Boscà en persona compra sabó en dues ocasions i una lliura i mitja d'aiguardent per barrejar a l'aiguacuit a la botiga Escofet de Cadaqués.

També quatre càrregues de guix a Just Deulovol, fogater, «*per fer lo embaut al corredor del campanar*» i 300 quarteres de calç al mestre de cases de Girona Gabriel Rovira, que ja n'ha subministrat per a altres obres des de 1686. Joan Brunet de l'Armentera proporciona 840 rajols, ja que la fornada fa curt i no arriba als 1.000 pressupostats pel mestre Rovira, vuit rals d'argent el centenar i que juntament amb cinc escalons són portats pel llaguter Joan Bohera. És Antoni Portals de Girona, fill del mestre de cases del mateix nom, qui aporta les 200 teules que manquen del seu forn de Pedret.

Per la seva banda, Francesc Martinell, corder de Parlà, aporta 2,5 lliures i un cap de corda de cànem, que el mestre flequer (?) Francesc Sanahuja usa per als retorns de les flautes.

En l'orgue es fan servir una munió de claus «*de diferents sorts*» comprats a diversos comerciants i ferreters per acontentar tothom. Dels quals, 1.000 a «*uns clavetaires*» identificats com a Francesc Quirch, Josep Ballesta (fogater), Francesc Batlle, Llorens Godó Pell i Pere Feliu (?-1702), proveïdors habituals de l'obra, l'últim dels quals en proporciona 100 i 50 més «*que han pagat drets al port de Barcelona*» i són transportats per Cristòfol Serinyana.

Campllonch en compra 1.000 a Girona, on Boscà va a cercar 1.000 gavarrots i 100 claus mallals per clavar les portes de l'orgue, portats a

Cadaqués pel traginer Guiolas, *Ferrer*. El mestre compra 1.000 claus gavarrots més a Figueres, a la botiga de Josep Escofet, que són portats com sempre en matxo a la botiga del seu pare i és de la botiga d'Anton Escofet d'on procedeixen «300 claus de mig cap» més, mentre que els 600 claus tornalls són de la botiga del cavaller Lluís Prats Verdaguer.

A l'orgue són fonamentals les pells per fer les manxes de qualitat. Boscà les compra als homes de confiança, o sigui set dotzenes a l'albadi-ver de Girona i amic Joan Casamor, que les ha comprat a Jaume Lliura Galter, pagès de Celrà, i a Peralada per mediació del seu cunyat Guillem Espanya i una dotzena més que li proporciona el mariner de sa Punta Sebastià Llorens Pujol, que demostra la versatilitat de la gent de Cadaqués.

Usa per a l'orgue setze mans de paper d'estrassa, comprats a la botiga d'Anton Escofet i a Girona, on Boscà va sovint per controlar fins al mínim detall, no en va és el seu primer orgue.

Compra, però, infinitat de materials a l'home fort del moment, el poderós sastre Anton Escofet, consignador de vaixells, síndic de la universitat i cònsol major de l'Art de la Pesca, que refà per celebrar la conclusió de l'orgue un vestit a l'ermità de Sant Sebastià de la Muntanya, el franciscà fra Joan Testor (?-1702) per valor de set lliures i vuit sous. A la botiga compra també les portes de l'orgue, 22,5 pams de teles per a les portes, colors, 200 claus de mig cap, paper d'estrassa i «tantes coses». I a aquesta botiga i a la de Francesc Batlle, ferrer, compra la tela i colors per a «*la pintura de la cadireta [...] y per las flautas de festa*», segurament vellut vermell i brocat.

Anton Escofet, com un Júpiter tonant, és un personatge clau per a l'orgue, malgrat que es passi el dia viatjant a Cotlliure, Girona, Roses i Castelló d'Empúries.

JOSEP BOSCÀ, A GIRONA

Acabat l'orgue de Cadaqués, la família Boscà s'estableix a Girona, a la casa dels Espanya, a la plaça del Vi, poc després que Josep Espanya dimiteixi de l'Audiència Militar, per passar a la Cúria Eclesiàstica i perquè té altres projectes, entre els quals fer de procurador de Josep Boscà.

Boscà adoba i restaura algun dels orgues de la ciutat i substitueix algun organista, ja que sabem que era un excel·lent intèrpret. Pensem que treballa a la catedral, ja que el 8 de febrer de 1692 el beneficiat Josep

Casanovas i Morató bateja Maria (Magdalena, Clemència, Joana, Narcisa, Caterina, Helena i Rosa), filla de Josep Boscà «*mestre de organs y de (H)elena*», que és apadrinada una altra vegada per Antonio de la Agraja, ajudant del governador; i Clemència, la filla del notari Agustí Savarrés i l'esposa del notari Josep Abras, que segurament estimen la música de Boscà, que ja ha aconseguit fer-se un nom.

S'estableixen a Girona per la delicada salut de la seva sogra, Àngela, la qual «*als tretze del mes de setembre de mil sis cents noranta y tres és [...] enterrada en lo sementiri de la seu (havent rebut) en sa malaltia [...] los sants sagraments. Estava en casa de Guillem Espanya son fill al cap de la plaça del Vi*».

L'ORGUE DE SANT FELIU DE GUÍXOLS (1692-1694)

És evident que Boscà és moda i, recomanat pels patrons i comerciants de Sant Feliu de Guíxols, actius a Cadaqués, firma un contracte amb els jurats de Sant Feliu de Guíxols Joan i Josep Geli, Jaume Blanch i fra Felip de Zuazo, abat del monestir benedictí de Sant Feliu de Guíxols per «*fer y fabricar lo orga de la mateixa conformitat, modo y manera que està fent lo orga de la Yglesia secular i Col·legiata de Sant Feliu*», o sigui, portant a terme el seu somni com a «*mestra de fer orgas, ciutadà de Girona*». Demuestra en aquest contracte que està ben assessorat per la família política i que n'ha après fent i desfent l'orgue de Cadaqués. Per aquest motiu presenta com a fiadors Josep Abras, notari, propietari del mas Abras d'Aiguaviva, Narcís Lladó, sabater i verguer i Josep Casamor, albadiver de Girona. Són els testimonis, en canvi, Tomàs Rovira, Cosme Patxot, pescadors de Sant Feliu, l'últim dels quals com a sabater cosirà els descosits de les manxes, i Salvi Calsada, Jaume Calvet, Pau Bayer i Francisco Galí, escrivents de Girona i fill, l'últim, del ferrer de Cadaqués homònim Francesc Padrés i Joan Blanch, notaris de Girona, i Jaume Lliura Galter, pagès de Celrà i proveïdor de pells de l'esmentat Joan Casamor.

El mestre Josep projecta un orgue monumental positiu amb dos teclats per substituir el projectat el 1532, si bé aprofita la cadireta anterior i l'engrandeix. L'orgue, com a Cadaqués, el paga l'Art de la Pesca si aquesta és bona. No ho devia ésser a causa dels francesos, perquè l'orgue s'acaba més tard del previst.

I com que en el contracte s'indica que «*s'ha de fer y adobar en dita present vila y no en altra part*», Boscà es trasllada a Sant Feliu de Guíxols amb l'esposa i les filles després de la mort d'Àngela Espanya i allà romanen el

1694, quan fra Pere Gayolà, monjo benedictí i vicari del monestir, és delegat per l'abat per batejar «*als desaset de octubre any 1694 en esta isgla monachal y parroquial (de la Verge dels Àngels) Feliu, Joseph, Joan, Garau, fill del mestre Joseph Boscà organer (que) ha fet el organ gran de esta iglesia y de (H)elena Espanya*», que és apadrinat per Tomàs Rovira, pescador i jurat major de Sant Feliu de Guíxols i Eulària Basart, vídua de Ramenell. El fet de parlar d'un orgue gran ens fa pensar que segurament Boscà projecta també un orgue portàtil per a les processons, semblant al de la catedral de Girona.

JOSEP BOSCÀ A BARCELONA, GIRONA, CASTELLÓ D'EMPÚRIES I MONTBLANC (1696-1704)

I si bé el 1696 la historiografia situa Boscà a Barcelona substituint el mestre Triay com a organer de la Santa Creu, torna a Girona per afinar o fer adobs o afegitons als orgues dels quals hem parlat, ja que el 5 d'agost de 1696 viu en una casa del carrer Nou, on mor «*Josep Albat, fill del Sr. Joseph Boscà*», nascut a Barcelona, enterrat «*en lo monestir de Nostra S(enyo)ra de la Mercè*».

Assisteix el 31 de juliol del mateix any al funeral i enterrament «*en los claustres de la Seu*», amb música d'orgue de Josep Gaz, de Jaume Boscà, «*capità de miquelets, natural [...] de Bulquera de la Cerdanya (el qual mor) després de rebre els sacraments en las casas sota la Mercè prop lo carrer del Verm*» era de la Cerdanya, d'on procedien els Boscà, que en gran nombre es dediquen a fer barretes o a l'exèrcit, i des del segle XVI apareixen actius a Girona. L'enterrament als claustres de la catedral demostra que els Boscà estan molt lligats a la música de la Seu, ja que sols organistes eximis com ara Joan Verdalet i Josep Gaz mereixen aquest honor.

El nostre organer torna a Barcelona on restaura, segons Pavia Simó, l'orgue de la catedral i a la ciutat neixen els seus fills Benet i Josep. Escalona pensa que en aquest període projecta l'orgue positiu del Museu de la Música de Barcelona (1700-1725), ja que segurament ha obert un taller a Barcelona, si bé els bombardeigs de la guerra fan que la família busqui refugi fora de la ciutat.

El 1702 trobem tota la família Espanya a Castelló d'Empúries per consell de l'adroguer de Banyoles Salvador Calderó, que obre una botiga a la plaça dels Hòmens. A Castelló d'Empúries mor la cunyada de Boscà, Maria Batlle, la vídua del causídic Josep Espanya, en la tornada de Perpinyà. Té

temps d'atorgar testament, en el qual nomena hereu el fill Narcís (Girona, 1676-?), soldat del Terç dels Grochs, i la legítima a Elisabet (Girona, 1684-?) casada amb el doctor en medicina Francesc Barceló. Deuen haver-la precedit els fills Clemència, Joan i Maria, nascuts a Girona i batejats a la catedral. Demana que se li faci un funeral cantat i amb orgue al convent de Sant Bartomeu de la Mercè i quatre misses cantades amb orgue a l'altar de la Moreneta, de l'era devota, al convent de Sant Domènec, un fet força inusual en aquelles contrades, llevat dels pescadors de Cadaqués, que tenen passió per la Verge Bruna.

El 1703 Josep Boscà és nomenat oficial organer de la catedral de Barcelona, un càrrec que li dura poc, ja que entre el 1703 i el 1704 engrandeix la cadireta de l'orgue de Santa Maria de Montblanc –projectat el 1607–, que la guerra de successió deixa sense portar a compliment.

Escalona pensa que en aquest període projecta l'orgue positiu del Museu de la Música de Barcelona (1700-1725), ja que segurament ha obert un taller a Barcelona, si bé els bombardeigs de la guerra fan que la família busqui refugi fora de la ciutat.

LA RESTAURACIÓ DE L'ORGUE DE SANTA MARIA DE LA CANDELERA DE CASTELLÓ D'EMPÚRIES (1704-1706)

I ja com a *«magister de orgas»*, Josep Boscà torna a Castelló d'Empúries, on firma un contracte amb els obrers de Santa Maria: el comerciant Pere Antoni Falcó i un vell conegut, l'adroguer Salvador Calderó –que exerceix com a procurador dels carmelites descalços de Girona– per *«refinar, perficionar i adobar lo morga»*, un acte del qual en són testimonis Joan Baptista Cavaller, Pere Fernández, Joan Ferran i Pere Joan Pons, pagesos de Castelló d'Empúries, ja que són els que paguen l'obra. En són també testimonis el notari Jaume Falcó i el pastor Jaume Aner, que col·labora amb Boscà mentre el mestre de cases Garau Aulo i el mestre fuster Miquel Mont reconstrueixen Santa Maria després de les destrosses provocades pels francesos, de les quals fa peritatges acuradíssims el fuster de Cadaqués Pere Matas.

Per procedir a la restauració fan una gran bastida *«per posar, saluriar y abaxar las flautas del orga [...] adobar la carassa [...] y per espatllas las vestidas y espolsar los ventalls del orga y acomodar las barras a las manxas (a més de) alsepremar las campanas i baixarlas»*.

LA RESTAURACIÓ DE L'ORGUE DE SANTA MARIA DE CADAQUÉS (1706-1709)

L'arribada a Cadaqués, gràcies a Sebastià Escofet, del nou organista Jaume Terma (Santa Pau, 1660-Cadaqués, 1740), fill dels teixidors de lli Pere i Anna Maria, cunyat del campaner de la catedral de Girona Josep Reixach, format al Collell o al santuari dels Arcs amb Josep Guilló i perfeccionat a Olot amb Gabriel Nadal –deixeble de Cererols– i que es fa capellà gran i que demana la restauració de l'orgue i la projecció entre d'altres de la corneta incorporada a la trompeta i el do al teclat. Usa segurament Boscà per a aquesta obra l'arbre blanc, comprat inicialment per fer el retaule de l'altar major al mestre Joan Biret de Riudarenes el 1705.

El setge de 1705 ha fet greus lesions a la muralla i a l'església de Santa Maria, motiu pel qual el mestre de cases de la catedral de Girona Pere Garau (Girona, ?-1732) –casat amb Magdalena Boscà– és cridat per la bella restauració feta al convent de Santa Caterina de Siena de Perpinyà (1689) conjuntament amb la importància de crear un *despatx* amb Bartomeu Soriano, el poderós mestre de cases, autor entre d'altres de les escales de la catedral de Girona.

Boscà s'integra en aquest projecte i arriba a Cadaqués amb la seva esposa Helena i els seus fills Maria, nascuda a Girona; i Josep i Benet, nascuts a Barcelona o a Montblanc. Els altres fills, Brígida i Feliu, o s'han quedat a Castelló d'Empúries o han mort de petits, ja que no se'n parla.

Com que es prolonga més del previst la restauració de l'orgue i arriba a Barcelona l'arxiduc, que col·loca els seus fidels, entre els quals hi ha un altre músic valencià, Agustí Navarro, Boscà no té pressa per tornar a Barcelona.

És improbable que tornin a allotjar-se a la casa de Pordoguer, massa exposada a les «escopetades per mar i per terra». Possiblement viuen a la casa de Josep Sagué, ermità de Sant Baldiri que ha comprat Jaume Terma. Allà mor el 3 de setembre de 1706 Benet Boscà «*de edat 7 anys poch mes o menos fill del Sr. Joseph Boscà mestra de orgas y de la Sra (H)elena muller sua viuy en la dita vila esta populats pera adobar lo orga de la dita iglesia*», que és enterrat al cementiri de Cadaqués, o sigui a l'actual placeta de davant de l'església.

Benet Boscà formava part de l'escolania que estava organitzant Jaume Terma. Per aquest motiu oficia commogut «una missa amb orgue cantada» amb cinc oficiants: el rector Paulí Soler, Sebastià Escofet i els

ermitans de Sant Sebastià i Sant Abdó i Senén «amb capes i bordons» igual a les que s'oficiaven a Montserrat per als escolans morts, o sigui amb tota solemnitat. Terma paga una lliura i set sous i Boscà set lliures per la cerimònia que commou tota la família.

L'orgue, com la tomba de Tutankamon, sembla venjar-se dels seus artífexs, ja que moren infants de la majoria dels col·laboradors de Boscà. Fa l'efecte que es tracta d'una malaltia que s'encomana i posa fi a la vida dels fills petits de Sebastià Ballesta, Antoni Feliu, Josep Masdevall, Josep i Antoni Llorens Godó, Joan Andreu i Sebastià Llorens. Moren també fadrins com ara Pere Josep Costa, mestre d'aixa (Cadaqués, 1672-1710), fill d'un contractista de l'orgue i Francesc Batlle, menor (Cadaqués, 1651-1709), fill del mercader de teles i ferrer del mateix nom. Però moren també mares víctimes de parts difícils: Caterina (1667-1706), l'esposa del llaguter Joan Bohera; Caterina Planas (Montagut, 1670-Cadaqués 1710), l'esposa del rellotger Josep Masdevall; Maria Anna Costa (1643-1707), l'esposa del ferrer Francesc Galí; Maria (1643-1707), esposa del comerciant i contractista de l'orgue Joan Antoni Dalmau de la Bassa; Maria (1651-1709), l'esposa del mariner Josep Godó *Guanter*; i Maria Moní (1657-1708), l'esposa del ciutadà honorat Llorens Godó Pell, que «*se mata de una desdicha*», però com que se'n penedeix és enterrada a la capella del Sant Crist. Però Boscà s'ha de sentir molt sol, perquè moren molts dels seus col·laboradors, entre d'altres Sebastià Llorens Pujol, de sa Punta, i Sebastià Escofet, mariners; Jeroni Bohera, llaguter de Pordoguer; Josep Llorens *Guanter* (1670-1708), mariner del call que mor en un naufragi sense assistència; i el cavaller Lluís Prats Verdaguer.

El 1707 és un any difícil per a Boscà. Neix un nou fill, Josep Ignasi, que és batejat per Josep Saguer, vicari i capellà de Sant Baldiri, a Santa Maria de Cadaqués *sub conditione* per ésser estada donada l'aigua a casa per la llevadora. El pobre nadó és apadrinat pels germans Maria i Josep; i enterrat, ja que mor el dia següent, al cementiri de Cadaqués de cara al mar. En aquesta ocasió s'oficia sols una missa resada, per la qual Boscà paga sis lliures, amb un gran dolor de la família.

Sis dies més tard, el 8 de desembre de 1707, mor a conseqüència del difícil part, malgrat ser atesa pel doctor Joan Dagas, Helena Espanya, «*muller del Sr. Joseph Boscà mestre de fer organs de la ciutat de Barcelona*», de sols 38 anys, enterrada «*ab offici simple y assistència de sinch sacerdots*» i no es parla gens de música d'orgue. Consta només que Boscà paga quinze

lliures per les honres celebrades el 31 de maig de 1708 i sis lliures pels tocs de les campanes de mort, que ha construït l'amic courer gironí Joan Serva.

Josep Boscà es troba sol a Cadaqués, sol amb dos infants petits, per la qual cosa torna una temporada a Castelló, on habita Elisabeth, la cosina de la seva esposa, casada amb el metge del poble. Allà afina l'orgue que ha restaurat entre 1705 i 1706.

Torna a Cadaqués a acabar la feina que li queda a l'orgue de Santa Maria, i allà es torna a casar l'1 de desembre de 1708, abans que faci un any de la mort d'Helena, amb Serafina Serinyana Braña, filla del mariner Joan Serinyana i Maria Braña, vídua del pescador de sa Punta Sebastià Llorens Pujol, amic i estret col·laborador de Boscà, i mare de quatre fills: Rafael (1691-?), Antoni (1694-?), Anna Maria (1696-?) i Justa (1703-?), de disset, catorze, dotze i cinc anys. És una cerimònia molt discreta, penso que fins i tot trista, en què no hi ha música de cap mena i de la qual són testimonis els llagutgers de Cadaqués Pere Serinyana i Sebastià Francesc.

Es casen perquè han fet Pasqua abans de Rams, ja que el 29 de març de 1709 és enterrada després d'un respons del rector de Castelló d'Empúries Jaume Puig «*en lo cementiri de la iglesia parroquial de la Verge Maria de Castelló [...] una minyona batejada per la llevadora [...] filla de Joseph Boscha [que ara ja anomenen] mestre de adobar orgas y de Serafina*», que emprenen la nova vida amb dolor.

JOSEP BOSCÀ A BARCELONA (1707-1733)

Després de tornar a afinar l'orgue de Castelló d'Empúries i de la mort de la seva filla, torna a Barcelona com a oficial organer de la catedral, un càrrec que ocupa fins al 1713, en què el deixa per dedicar tot l'esforç en la projecció de l'orgue de l'església de Sant Just i Pastor (1715). Reprèn, però, el càrrec el 1716 fins a la seva mort, esdevinguda el 1733, perquè ha tingut altres fills o perquè ha de pujar els seus i els de la segona esposa i el sou ajuda. Projecta els darrers anys de la seva vida els orgues de Sant Sever, de Barcelona (1721) i de la catedral de Solsona (1718). Se li atribueix també el de Sant Francesc de Cornudella (1726), obres en les quals rep l'ajut del seu fill Josep Boscà Espanya, que el substitueix també a la catedral de Barcelona. La seva obra tindrà continuïtat amb els seus fills Antoni i Josep i el seu nét Josep, la tercera generació d'organers Boscà.

L'ORGUE DE CADAQUÉS EN EL SEGLE XVIII

En el segle XVIII es reproduïx a Cadaqués el problema del segle anterior: la manca de diners per pagar els organistes en les persones de Josep Duran (1740-1748) i Francesc Duran Escofet (Cadaqués, 1721-1778). Malgrat que Cadaqués s'estima la música d'orgue, desapareixen els diners del benefici de l'orgue creat per Joan Andreu (1608) de manera que l'organista és pagat de vegades amb diners del llegat del canonge Costa, altres vegades amb els de la marmessoria de Joan Llätzer Escofet Comas, de la confraria del Santíssim i de «*cofradías, administraciones y censales*» per indicació del bisbe Lorenzo Taranco, ja que l'orgue és fonamental «*para mayor culto de la iglesia*».

Malgrat tota la penúria, el 1757 es nomena un nou manxaire de l'orgue en la persona de Pere Sastre, nét de Pere Sastre, traginer de materials de l'orgue, amb un sou de cinc lliures i dotze sous, després que el ferrer Sebastià Cabrissas refaci per enèsima vegada les manxes, a causa del desgast i sobretot dels ratolins, que no s'arregla per no voler tenir un gat a l'orgue.

Un moment fonamental és el de la dauradura del retaule, que s'inicia tímidament amb el sagrari el 1761 i definitivament el 1770, després que el serraller Sebastià Cabrissas adobi les «*campanes, 1 molla, 1 rodet i el collar del rellotje [a part] de netejar la plata i enguixar el retaule*».

Pere Espinet, escultor de Pardines, establert a Olot, inicia solemnement amb música d'orgue de Francesc Duran Escofet la dauradura el 4 de novembre de 1770, si bé els primers pans d'or els dona Domènec Pell Cabrissas (Cadaqués, ?-1779), síndic de Cadaqués. Poc després, el 10 de març de 1771, quan segons el mestre d'obres Pere Casanyas s'oficiaven les honres de Sebastià Pell Duran, fuster de l'obra i subdelegat de marina del Poal (Besalú, ?-Cadaqués, 1771) un llamp «*feu malbé les portes de l'orga [al punt que] els tubs ... semblaven fossos i va ferir-ne tres dones*».

Un cronista més minuciós explica gràficament que «*espatllà el martell de la campana i l'orgue. Entrà per les ninetes i seguí lo ferro, fúngí les campanes del rellotja [...] y entrantsen la iglesia y fon el martell que es agafat a la campana y espatlla lo organ, cremant un padàs de les portas y moltes de las flautas quedaren ab diferents forats y otras com si fussen derrutidas y al entrar al orga per la porta del cor feu un forat en la paret y una estalleta en la porta*».

En la pràctica, fa malbé l'orgue gran, al qual el 1778 s'hi posen trombes noves amb un pressupost de 600 lliures, un any després de la mort de l'organista titular, Francesc Duran Escofet, que les havia demanat sense

L'ORGUE DE CADAQUÉS

èxit, potser per això emmalalteix i des del 1776 és substituït en algunes ocasions per Josep Sunyer, organista de Sant Pere Pescador, un poble que continua essent fonamental per a l'orgue de Cadaqués. La restauració es completa entre 1785 i 1788 després d'una forta nevada. És probable que sigui obra del mestre organer que projecta els orgues de Llançà (1780) i Sant Pere de Roda (1789), moment en el qual Vilabertran compra l'orgue de Cuixà per rivalitzar amb Castelló d'Empúries i Figueres. La pesca, el mateix 1789, devia ésser bona, ja que l'Ajuntament, impulsat pels aires veïns i per posar fi a la precarietat, nomena funcionaris municipals amb càrrec al pressupost a l'organista Víctor Serra, de la Selva de Mar (?-1824), manxaire a Pere Sastre, rellotger a Sebastià Cabrissas i mestre de minyons a Salvador Tremols.

L'ORGUE DE GHERARD GRENZING (1982-2004)

Des de 1982 l'organer Gherard Grenzing (Insterburg, 1942-?), que estudià a l'escola d'organeria de Rudolf von Bekrath, a Hamburg, i es perfeccionà a diversos països, obrí una fàbrica al Papiol el 1973, on s'ha ocupat de la restauració de l'orgue de Cadaqués amb el finançament de la Direcció General de Música de la Generalitat, la Diputació de Girona, l'Ajuntament i la parròquia de Cadaqués. Ha obrat de manera artesanal la recomposició de l'orgue, ha fet possible la reconstrucció a partir dels únics set tubs dels més de 2.000 de què disposava l'orgue, que varen quedar intactes, així com el pedal, la caixa dels registres i el secret.

Ha mantingut el moviment del teclat, la distribució de l'aire i ha fet diversos aliatges per obtenir resultats idèntics al de Boscà, si bé no ha reconstruït el bell coronament, obra de Camploch, que donaria al nostre orgue un xic més de *glamour*.

L'EPÍLEG

Espero que quan el 2009 l'orgue compleixi 320 anys i es converteixi en l'avi dels orgues de Catalunya, s'hagin solucionat els problemes de carcoma que pateix sense queixar-se. Desitjo que els descendents dels artífexs que l'obraren tinguin la sensibilitat de posar-hi remei, ja que és un joiell del qual s'ha de tenir cura i mimar, perquè és l'*alter ego* del retaule d'or, que il·lumina Santa Maria de Cadaqués.

Montserrat Moli Frigola

NOTA D'AGRAÏMENT

Al pare Cassià Just per haver-me encomanat el seu entusiasme pel preciós instrument i per haver-me explicat amb saviesa efectes que m'escaparien. Als meus pares i al gran esforç que representà fer-me estudiar la carrera de música amb el mestre Francesc Civil. A la Rosalia Sampsó per la seva generosa ajuda buscant documentació, per haver llegit amb mi les lletres dels nostres organers *súper enfeïnats* i haver corregit les meves errades en la interpretació de la música. A en Josep Galobart i Soler per haver-me passat bibliografia *tronada*, per haver-me donat consells i per la paciència i generositat amb què ha llegit i comentat els totxos de documentació que li he enviat, fent-li perdre un temps preciós per als seus estudis, per anar a passejar i per descansar.

A en Carles Maria Gri i Cases per haver-me encoratjat sempre i per ser-hi. Al món manquen persones com ell. Als minuts que em dedicà, sempre a corre-cuita, en Joan Baburés, en què m'explicà els secrets de l'orgue, l'ús de les diverses parts, de les quals parla amb seguretat total, tot i que ho ha après tot sol, demostrant que porta un bon músic a dins i que ens perdrem gran cosa si continua sense compondre.

Al músic total Pere Fortuny i al rellotger Andreu Estragués per haver tingut cura de l'orgue durant tants anys amb tanta saviesa, a en Joan Borrell, batlle de Cadaqués per haver aconseguit el retorn dels materials *perduts* de l'arxiu municipal, digne descendent d'en Sebastià Borrell manxaire.

A en Bernat Ramírez per les meravelloses fotografies de l'interior de l'orgue i per haver traduït en imatge amb tanta intel·ligència el que m'interessava gràcies a les seves dots de *grimpeur*. A l'Illton Wjuniski per haver-me fet gaudir durant el curs dels assaigs i el concert de la seva passió per la música barroca i per haver-me explicat per què toca com ho fa, amb tanta passió.

I al súper abat de Catalunya Edmon Maria Garreta i Olivella per ser un far en les nits de tempesta *tempestuosa*, per ser amic dels pares i per acceptar-me tal com sóc, i als amics de Solius Gilbert Galceran i Josep Ferrer per continuar recordant-se de mi tot i el temps i la distància. A en Josep Maria Ferrer per tenir cura de mi igual com fa amb el seu hort, a l'Albert Fontanet per haver pintat el preciós rellotge de Santa Agnès i continuar sent l'artista genial i desordenat que és. I a en Josep Peñarroya per llegir sempre el que em pesa al cor, malgrat que pensi que em cremo amb les paelles perquè tinc el cap ple de pols d'estels.

L'ORGUE DE CADAQUÉS

FONTS MANUSCRITES

1. ARXIU MUNICIPAL DE CADAQUÉS

Llibre y reste de comptes de Santa Maria (1661-1700, 1678-1679).
Comptes (1661-1720).
Comptes (1760-1786).
Hisenda, títols, drets i possessió de bens (1661).
Confreria obra de Santa Maria (1775-1832).
Talles, estimes i catastres (1617-1845).
Correspondència (1552-1694), (1700-1780), (1781-1797), (1797-1801).
Censals del Santíssim (1692-1773).
Llibre de conclusions del Consell de la Vila de Cadaqués (1623-1660).
Alcaldia (1715-1800). Actes solts.
Relació de mariners i pescadors.
Padró municipal.
Llibre de marmosseria dels censals (1684-1776).

2. ARXIU PARROQUIAL DE CADAQUÉS

Llibre de baptismes (1683-1722).
Llibre de noces (1594-1688), (1688-1713).
Llibre d'òbits (1594-1700), (1700-1764).
Testaments (1618-1683), (1694-1710), (s. XVIII : 4 carpetes).
Llibres d'obra (1707-1857), (1702-1874), enterros i funerals, llibre dels enterros de l'església.
Pere Pau Banus, manual (1607), manual (1609), llibre d'ordinacions de la pesquera de la vila de Cadaqués des de lo any 1542. Resolucions de pesques extraordinàries. Censals del Santíssim Sacrament, Confreries Soledat, Roser.

3. ARXIU DIOCESÀ DE GIRONA

Visites pastorals, 1657 vol. 162, 1662 vol. 102, 1667 vol. 103, 1680 vol. 166, 1681 vol. 106, 1687 vol. 166, 1688 vol. 108, 1689/90 vol. 166, 1704 vol. 112, 1718 vol. 165, 1719 vol. 113, 1722 vol. 114.
Dotalies, 336-338, 343.
Beneficis, 347.

• ARXIU DE LA CATEDRAL DE GIRONA

Baptismes 6 (1668-1692), 7 (1692-1713), 8 (1713-1729).
Matrimonis 1 (1587-1701), 2 (1701-1762).
Òbits 2 (1627-1705), 3 (1705-1762).

• ARXIU DE LA COL·LEGIATA DE SANT FELIU DE GIRONA

Baptismes 10 (1680-1706), 11 (1707-1734).
Matrimonis i òbits 8 i 9 (1648-1761), sols existeix l'índex, no els llibres.

- ARXIU DE SANT NICOLAU
Baptismes 4 (1674-1839).
Matrimonis i òbits 2 (1659-1752).

  - ARXIU DE SANT FELIU DE GUÍXOLS
Baptismes 6 (1692-1726).
Matrimonis 8 i 9 (1648-1761).
Òbits 6 (1692-1726).

  - ARXIU DE CASTELLÓ D'EMPÚRIES
Baptismes 7 (1702-1716).
Òbits 3 (1661-1709).
- 4 . ARXIU CAPITULAR DE GIRONA
Actes capitulars (1670-1710).
Llibres d'obra (1670-1710).
Llibre dels noms i cognoms de la capella de música corda y de la Santa Església Catedral de Girona.
Pontic Sulpici, Repertori per alphabetich del Secretariat del molt Il·lustre Capítol de la Iglesia Catedral de Gerona fins al mars de 1736, 3 vol. Mss, Ibid. Episcopologi i serie dels prebendats Ms.
5. ARXIU MUNICIPAL DE GIRONA
Manuals d'acords (1629-31), (1670-1710).
6. ARXIU HISTÒRIC DE GIRONA
- ARXIU DE PROTOCOLS DE GIRONA
Joan Andreu, llibres de comptes (1680-1712).
Pere Casadevall, llibres de comptes (1631-1691), testaments (1631-1691).
Francesc Garriga, llibres de comptes (1676-1696), testaments (1675-1689).
Pere Garriga, llibre de comptes (1670-1676), testaments (1652-1695).
Ignasi Gaubert, llibre de comptes (1682-1703), testaments (1684-1699).
Damià Bosch, testaments (1676-1689).
Rafel Monras, llibres de comptes (1640-1671), testaments (1655-1668).
Josep Nato, llibre de comptes (1690-1715).
Francesc Padres, llibre de comptes (1677-1703), testaments (1677-1693).
Roc Albareda, llibres de comptes (1694-1714), testaments (1694-1714).
Diego Puig, llibre de comptes (1672-1676), testaments (1672-1676).
Francisco Puig, llibre de comptes (1687-1758), testaments (1687-1728).
Salvi Regordera, testaments (1667-1698), Pere Casadevall, testaments secrets (1631-1691).
Ignasi Roig, llibres de comptes (1690-1736), testaments (1690-1736).
Giislé Martorell, llibres de comptes (1693-1721), testaments (1693-1721).

L'ORGUE DE CADAQUÈS

Pere Rosselló, llibres de comptes (1619-1705), testaments (1641-1708).
Joan Silvestre, llibres de comptes (1681-1734), testaments (1682-1694).
Isidre Vila, llibres de comptes (1652-1697), testaments (1652-1684).
Ramon Vila, llibres de comptes (1685-1737), testaments (1685-1729).

ARXIU DE PROTOCOLS DE CADAQUÈS

Antoni Banús, manuals (1607-1608), (1609).

ARXIU DE PROTOCOLS DE CASTELLÓ D'EMPÚRIES

Miquel Pastells, manuals (1688-1695), testaments (1662-1695).
Jaume Falcó, manuals (1690-1693), testaments (1658-93), Registre Diversorum (1685-98).
Ignasi Verdalet, manuals (1703-1709), testaments (1690-1709).
Pere Heras, llibres de comptes (1690-1724), Registri Diversorum (1690-1722), manuals (1690-1722).

ARXIU DE PROTOCOLS DE FIGUERES

Francesc Escofet, Liber Computatorum (1659-1723), manuals (1659-1723).

7. ARXIU PRIVAT DE CADAQUÈS

Llibre de notas Pere Cassanyas, mestre de cases de Cadaquès

8. ARXIU DE MONTSERRAT

- Libro de bienhechores.

9. FONTS ESTAMPADES

Ponz, Antonio (1788), *Viage de España*, 14, *Viuda de Ibarra. Hijo y cia*. Madrid.
Zamora, Francisco de (1973), *Diario de los viajes hechos a Cataluña*, edició de Ramon Boixareu, Barcelona.

BIBLIOGRAFIA

- ALCARAZ, Jordi (2004), *El órgano*, editorial Milenio, Lleida.
ALTES AGUILÓ, Francesc Xavier (2003); *Òrgues, orgueners i organistes a l'església de Sant Pere de Monistrol de Montserrat*, «Anuari de l'orgue», 1, 79-100.
BV, JM (1987), *L'orgue barroc de Cadaqués*, «Empordà», 470, 35.
BONASTRE BELTRAN, Francesc (1986); *Noves perspectives per a la història de l'orgue de Santa Maria de Montblanch (1607-1977)*, «Butlletí de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi», 13-43.
CIVIL CASTELLVÍ, Francesc (1970); *El fet musical a les comarques gironines (1800-1936)*, «la Caixa», Girona.
IBID, (1972/73), *Compositores y organistas gerundenses en el siglo XVII*, «Annals de l'Institut d'Estudis Gironins», 21, 117-169.

- CODINA, Daniel (2003); *La música en el santuari del Miracl. L'orgue, els organistes i altres músics*, «Anuari de l'orgue», I, 101-110.
- DALÍ, Anna Maria (1993), *Salvador Dalí, visto por su hermana*, ed. Parsifal, Barcelona.
- DOLCET, Josep (2000); *Música catalana impresa*, Barcelona.
- DOMÈNECH CASADEVALL, Gemma (2001); *Els oficis de la construcció a Girona, 1419-1833. Oficis i confraria mestres de cases, picapedrers, fusters i escultors de Girona*, Institut d'Estudis Gironins, Girona.
- ESCALONA, Josep Maria (2000); *L'orgue a Catalunya. Història i actualitat*, Generalitat de Catalunya, Barcelona.
- GALOBART SOLER, Josep (2003), *Ur orgue de fra Gabriel Caprerós per a l'església parroquial de Santa Maria de Moià (1510)*, «Modilium», 28, 387-394.
- IBID (2005), *L'orguener mossèn Josep Galtaires (1602-1644) i La construcció i financiació de la parroquial de Centelles (1663-1640)*, «Anuari de l'orgue», II, 7-36.
- GRAU, J.M. i PUIG, R. (1989); *El campanar de la Pera: una obra del segle XVII*, «Estudis del Baix Empordà», 8, 129-138.
- LEGAND, Julien (2006); *Peintres et doreurs du Roussillon*, Perpinyà.
- MARQUÈS, Josep Maria (1999); *Organistes i mestres de capella de la diòcesi de Girona*, «Anuario Musical», 54, 89-130.
- IBID (2000), *Per les esglésies*, Diputació i Caixa de Girona, Girona.
- MOLI FRIGOLA, Montserrat, (1988), *Arquitectura i urbanisme a Girona durant el segle XVIII. Les propostes il·lustrades de Francisco de Zamora*, «Treballs de la Societat Catalana de Geografia», 15, 71-109.
- IBID (2006), *Morir a Cadaqués fent retaules*, «Annals de l'Institut d'Estudis Gironins», XLVII, 149-214.
- PAVIA SIMÓ, Josep (1986); *La música de la catedral de Barcelona durant el segle XVII*, Fundació Salvador Vives Casajoana, Barcelona.
- PUJOL COLL, Josep (2005), *El barroc musical*, Diputació i Caixa de Girona, Girona.
- RODRIGO, Antonina (1975), *García Lorca. En el país de Dalí*, Ed. Base, Barcelona.
- SERNA COBA, Erika (1997), *Algunes reconstruccions de l'orgue de l'església de Santa Maria de Castelló*, «Villa Castillionis Impuriarum», 3, 7-12.
- SERNA COBA, Erika i SERRA PERALS, Joan (2002); *La construcció d'un orgue barroc a Cadaqués*, «Annals de l'Institut d'Estudis Empordanesos», 35, 425-435.
- THARRATS, Joan Josep (1981); *Cent anys de pintura a Cadaqués*, Barcelona.
- VEGA, Salvador (2003), *Un orgue del segle XVI a Verges*, «Anuari de l'orgue», I, 111-115.
- IBID (2003), *Orgues, relíquies, capelles i retaules a l'església parroquial de Verges (segles XVI-XVII)*, «Estudis del Baix Empordà», 22.
- IBID (2006), *La sèquia Sentmenat*, «Gavarres», 9.

Totes les fotografies d'aquest treball històric són fetes per Bernat Ramírez (2006).

L'ORGUE DE CADAQUÉS

La caixa de l'orgue de Santa Maria de Cadaqués, de fusta d'àlber blanc, noguera, boix i pi de muntanya, amb les portes obertes sobre la capella de Sant Isidre. Josep Boscà, organer.

La caixa de l'orgue de Santa Maria de Cadaqués, amb els tres moments del Nadal: L'Anunciació a la cortinera de la cadireta; el Naixement de Jesús a la porta de l'esquerra; i l'Adoració dels Reis a la porta de la dreta. Abdó i Salvador Ricart, pintors de Barcelona i Josep Aulet, daurador de Figueres?

La decoració d'acant sobre fusta d'àlber blanc de l'orgue de Cadaqués. Josep Boscà, organer.

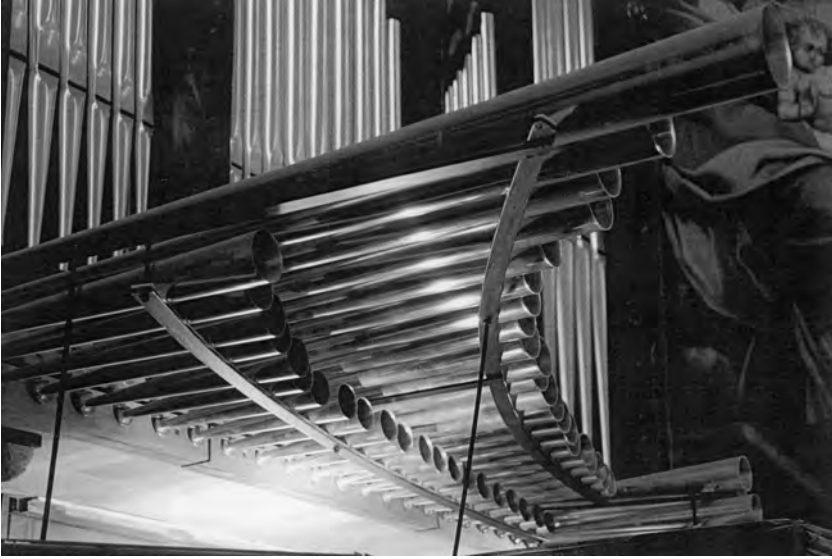
La gelosia de la cadireta sobre fusta d'àlber blanc oberta i tancada de l'orgue de Cadaqués. Antoni Campllonch, torner de Girona.

Interior i registres de la cadireta de fusta d'àlber blanc de l'orgue de Cadaqués. Josep Boscà, organer.

Cadireta i registres drets d'àlber blanc de l'orgue de Cadaqués. Josep Boscà, organer, i Antoni Campllonch, torner de Girona.

Trompeteria reial o de batalla, exterior de l'orgue de Cadaqués, típica dels orgues espanyols.

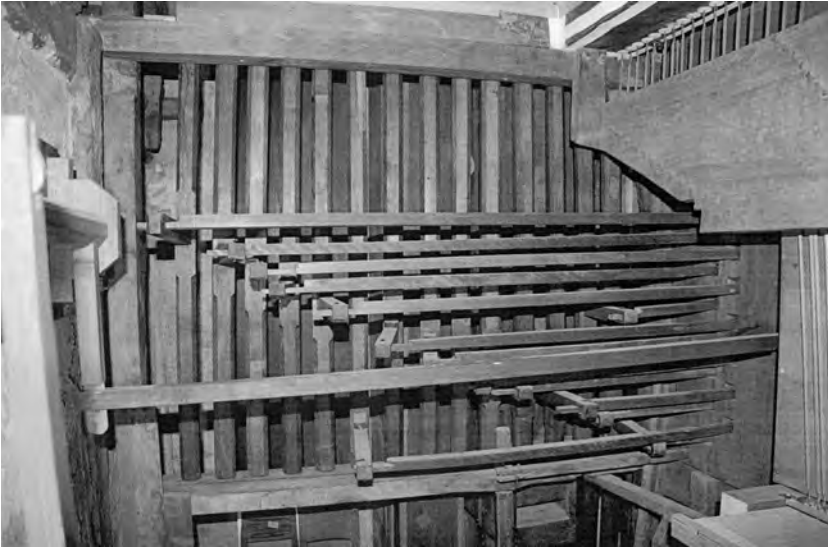
El secret de l'orgue de Cadaqués.
Josep Boscà, organer.

Trompeteria, flautat i llengüeteria interior de l'orgue de Cadaqués.

L'ORGUE DE CADAQUÉS

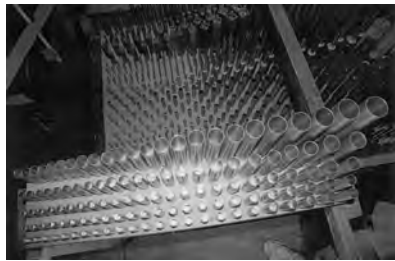
Les transmissions dels registres de l'orgue de Cadaqués.

Els Tubs de fusta de l'orgue de Cadaqués. Els de Josep Boscà, organer, eren de noguera.

Les transmissions de l'orgue de Cadaqués.

Els tubs metàl·lics de l'orgue de Cadaqués.

Les manxes de l'orgue de Cadaqués, pell de Celrà i pi de muntanya de Cadaqués. Joan Casamor, albadiver de Girona.

Pissarres col·locades sobre les manxes de l'orgue de Cadaqués. Joan Llorens Tremols, mestre de cases de Cadaqués.

Cairat pel manxaire de l'orgue de Cadaqués.

Porta de l'orgue gran i de la cadireta de fusta de pi de muntanya, amb panys posats pel manyà de Girona Narcís Alemany.

Els cairats que uneixen l'orgue de Cadaqués a la paret de l'església. Joan Llorens Tremols, Mestre de cases de Cadaqués.

APÈNDIXS

Per motius d'espai, publiquem només els apèndixs que considerem fonamentals, però mantenim la numeració original per donar a conèixer que en manquen molts.

APÈNDIX 3

25 de febrer de 1687

Consell de l'Art de la Pesca i Censiment de Patrons i Fogaters que es juguen la Pesquera

«Vuy a 25 d febrer (1687) se resolgue per los Patrons de bolitxs que ningun puga pescar si no ab son bolitx y llaut y ab lo llaut de son fogater y se foren anomenar tots los Fogaters. Primo al fogater de Joan Riera o Pera Aleix Tremols. Al de Antoni Escofet, Miquel Roset. Al de Batta Berenguer, Joan Berga. Al de Sebastià Pons, Joan Novas. Al de Anttº Moret, Hysidro Roig. Al de Anttº Clapés, Anttº Llorens. Al de Cristofol Valentí, Joseph Pont. Al de Joan Anttº Dalmau, Miquel Andreu. Al de Marcello Vaguer, Baldiri Albert. Al de Joan Ballesta, Joseph Capdaygua. Al de Pere Marés, Pera Anttº Godo. Al de Franco Corder, Pere Roig. Al de Jaume Escofet, Batta. Francesc. Al de Franco Llorens y Pujol, Sebastià Batlle. Al de Joan Palau, Pera Palau. Al de Rafel Llorens, Franc. Borrell. Al de Joan Porcalla, Joseph Barrera. Al de Anttº Costa, al llaut de Anttº Pell. Al de Joseph Francesc, Sebastià Francesc. Al de Anttº Sacosta, Damià Marés. Al de Pere Escofet, Sebastià Escofet. Al de Montserrat Mallol, Joan Albert. Al de Sebastià Alfaràs, Jaume Llorens. Al de Anttº Pell, Pera Magí Albert. Al de Sebastià Cabrissas, Pera Ferrer. Al de Joseph Alfaràs, Anttº Duran. Al de Pera Ballesta, Salvador Pell. Al de Hyeroni Bohera, Joan Bofll. Al de Garau Costas, Salvi Pont. Al de Salvi Duran, Josep Ballesta. Al de Sebastià Birba, Joan Comas. Al de Anttº Paset, Pera Tuegols. Al de Marianna Sarinyana, Pera Honorat. Y se dexa de jugar al bolitx de Pera Godo per no tenir llaut y al de Anton Paset per recort.»
Arxiu de la Parròquia de Cadaqués (APC), Llibre de ordinacions de la Pesquera de la vila de Cadaqués fetas desde lo any 1642 fins vuy dia present del any mil sis cents setanta sinch y 1680 (trasladat de altre llibre vell per mi Antoni Mallol Pella, clavari de dita vila lo PNT any 1675, fol. 44 r.

APÈNDIXS 4, 5 i 6

1 de maig i 7 de setembre de 1688

Albarans del mestre de cases Gabriel Rovira

«Dich jo lo bax firmat que tinch rabut de Pera Faliu i Antoni Mallol consignados, de la vila de Cadaqués la suma i candidat de quotra ll moneda barselonesa, dich 4 ll. Las quals són per major men deuan i són per trescentas corteres de cals i per ser lo ver fas la present rebuda de ma mia propia vui al primer de maitx 1688.

Gabriel Rovira mes(tr)a de casas»

«Dich jo lo baix firmat que tinc rabut de Pera Faliu i Antoni Mallol sobraestants de la Obra de Santa Maria de Cadaqués, dich aver abut setça lliures deu sous a bon comta de cals que

*som pagat de las tresentas corteras. Asepto que me restan a deura deu ll(iures) tres sou(s).
Dech 10 ll 3 s. De ma mia propia vuli al primer de maig 1688 és ver.*

Gabriel Rovira mestra de casas»

*«Dich jo que som pagat de las deu ll(iures) tres sous dalt ditas ques tot lo compliment de la
cals vui 7 de setembra 1688 es ver.*

Gabriel Rovira, mestra de casas.»

Arxiu Municipal de Cadaqués (d'ara endavant AMC), caixa 134, albarans 1 i 2 (1689).

APÈNDIX 13

22 de gener de 1689

Albarà d'Anna, vídua de Joan Berga Fogater i hostatgera de l'organista de Figueres Francesc Espelt

*«Dich lo baix firmat que tinch rebut de Garoni Boera, Clavari de la vila de Cadaqués, dich
aver rebut tres lliuras deu sous, dich 3 ll 9 s las quals son per sinch mesos que lo Mestra (orga-
nista de Figueres Francesc Espelt) ha estat en casa de Anna (vidua de Joan) Berga a (ra) o de
14 sous cada mes val dita cantitat, los quals sinch mesos son a compliment del any 1688 que
lo mestra a estat en sa casa y per ser lo ver fas lo present albara de ma propia vuy als 22 del
mes de ganer 1689.»*

Antoni Escofet, que firma pel mestre organista i per Anna Berga.

AMC, caixa 134, albarà s/n (1689).

APÈNDIX 14

31 de gener de 1689

Albarà del mestre organista de Figueres Francesc Espelt

*«Diem nosaltres los Consols de la vila de Cadaqués que son lo pnt any 1689: Hyeroni Bohera,
Joan Porcalla, Joan Antoni Dalmau y Joseph Ribera, que tenim rebut de Pera Joseph Costa
sobrestant de la obra nova lliuras deu sous, diem 6 ll 10 s las quals han servit per donar al
horganista de Figueres Francesc Espelt' quant lo ferem venir asi per mirar al puesto del horga
si seria a proposit so és una dobla que li donarem ab demes, un barril de anxova que com-
prarem a Joseph Llorens que costa set reals, y tres reals que gasta de sivada la cavalcadura
que amenave que tot junt fan ditas 6 ll. 10 s. Y per ser exa la veritat fem la pnt Rda per ma
de Hyeroni Bohera Consol major vuy als 31 MCM' janer 1689.*

De voluntat de tots los Consols Hyeroni Bohera Consol major.»

AMC, caixa 134, albarà 10 (1689).

APÈNDIX 15

22 de febrer de 1689

*«Pactes fets y concordats per y entre lo Sr Joseph Boscà Mestre de Orgas y los magnifichs
Consols de Cadaqués*

L'ORGUE DE CADAQUÉS

En lo tracte del orga de la vila de Cadaqués fet per y entre lo Sr Joseph Boscà Mestre de Orgas, y los magnífichs Consols de la pnt vila, qui son lo Sr Geronim Boera, Sr Joan Porcalla, Joan Antoni Dalmau y Sr Joseph Riberas, y lo Rvt Dr. Fran. Terrat, Rector de la Yglesia de dita vila, y lo Sr Antoni Clapés, Sr Antoni Mallol y Pell y Pere Joseph Costa elegits per lo Consell General per lo tracte de dit orga, son estats pactas y concordats los pactes següents: Pmo que dit senyor Josep Boscà promet fer lo orga de dita Yglesia en la conformitat que viuy en dia se troba lo orga de la Yglesia de St Domingo de Gerona ab la mateixa música y demés requisits.

ITEM que acabat dit orga promet deixar-lo reconèixer y si aquell no esta en la forma deguda, lo posaran en la deguda forma fins a tant que los judicadors trobaran que estiga bé.

ITEM, dit Joseph Boscà promet tornar al cap de 16 mesos a refinar dit orga per si acas avia fet moviment y per dita promesa que dits Sr Consols se li retingueren 25 dobles fins que aja refinat lo dit orga y posar a son punt.

ITEM dits Srs Consols, Rector y los sobredits elegits per dit ConsellGI prometen al dit Sr. Joseph Boscà de donar-li per les mans de obrar dit orga siscentes lliures moneda barcelonesa dich 600 ll.

ITEM, es pactat que dites 600 ll. Se li agen de pagar ab les pagas següents, çó és que si dit orga se comensa per la Pasqua, per les festes de Siquagesma se li donaran cent lliuras de plata y lo dia que estara feta la cadireta se li donaran altres cent lliuras de plata, y lo dia que estara apunt tot lo orga se li donaran altres cent lliures de plata y lo demés fins al compliment de les dites 600 ll, se retindran dits Srs Consols fins passats 16 mesos que dit Sr. Joseph Boscà tornarà a refinar dit orga.

ITEM prometem dits Srs. Consols, Sr. Rector i demes elegits, per lo Concell GI. donar totes les bestretes per dit orga, çó és estany, plom, fusta, claus pells, aiguacuit y demes bestrets necessaris per la fàbrica de dit orga.

ITEM los sobredits prometen al dit Joseph Boscà donar-li una casa per treballar, menjar y dormir y li agen de fer dos llits y donar llenya per cuinar.

ITEM dit Joseph Boscà promet donar lo orga fet del dia que comensara en un any, y que comensat una vegada non llevarà; ma estos son los pactes fets i concordats entre les sobredites parts, les quals llohem y firmen de propia mà, viuy als 6 de febrer de 1689.

Lo Dr. Franco Terrat r. de Cadaqués, Hyeroni Bohera, Consol major; Joan Porcalla Consol segon, Joan Antoni Dalmau Consol treç, Joseph Ribera Consol quart, Antoni Mallol y Pell, Pera Joseph Costa, Antoni Clapés, Josep Boscà mestra de orgas Testimonid lo Rvnt Manuel Galsonies Pre.

Y Antoni Veguer Mtre fuster»

AMC, caixa 134, contracte 1 (1689).

APÈNDIX 16

12 de març de 1689

Albarà del mestre Joseph Pasqual d'Arenys de Mar

«Compte del que a gastat lo Sr Josep Ribera de Cadaqués per la fusta a comprada per compte de dita vila 7 dotzenes posts de alba, arrova a la dobla la dotzena, 38 ll 10 s, 3 dotzenas posts del pi, 7 ll 4 s per dos dotzenas y posts de alba faltan me a dexades en mes mans dos dobles les quals veurer lo que costaran que es més o menos se fefera 11 ll.

ITEM per anar un Mestre fuster fins a Palau (Tordera) y gastos de cavalcadura 2 ll puja tot 58 ll 14 s.

Josep Pasqual d'Arenys de Mar»

AMC, caixa, 134, albarà 5 (1689)

APÈNDIX 17

12 de març de 1689

Albarà de Joan Ramoneda, adroguer de Barcelona

«Dich jo lo baix firmat que tinc rebut de Joseph Ribera trenta y sinch lliures tretza sous y onsa dines, dich 35 ll. 13 s. y ditas son per 4 N° 8 ll. BS. estany fi me te comprat a 33 ll. Lo pnt que val las ditas 33 ll. 13 s. 11 y p(er) ser aixi la veritat fas la present rebuda, vüy als 12 de mars 1689.

Son 35 ll. 13 s. 11.

Juan Ramoneda adroguer

Mes te pagat p(er) aver fet portar lo estany a mar y fer albarans de guya ab tot ha gastat 5 sous.»

AMC, caixa 134, albarà 4 (1689).

APÈNDIX 18

12 de març de 1689

Albarà de Ramon Mascaró, adroguer de Barcelona

«Josep Ribera a comprat en la botiga de Ramon Mascaró adroguer de Bna 11 a(rroves) 17 ll. 6 s. d'estany a 33 ll., 8 sous l'arrova.

La cta que avalgut 97 ll. 10 s.»

AMC, caixa 134, albarà s/n (1689) a comptes d'Antoni Mallol Pell.

APÈNDIX 22

19 de març de 1689

«Compte de lo que jo Hyeroni Bohera tinch pagat per la obra. 10 partides ha pagat com consta ab lo present compte

Pmo per anar a cercar 4 qrs estany en Barna y quan tornaran pasarem Arenys (de Mar) a carregar de fulla ab al llaut de Joan Bohera y tres homens tres doblas y mija 19 ll. 5 s.

ITEM Per fer anar cercar las bigas a St. Pere (Pescador) 2 ll. 2s.

ITEM Per fer serrar ditas bigas 2 ll 2 s.

ITEM Per 5 robas palla a Lluy Verdguer per omplir una marfega per dormir als fadrins del mestre del horga y ferla anar a cercar a las Closas de dit Lluy's Verdaguer 12 s.

ITEM Una cacerola de vi a Pere Aleix Tremols per quant anaren cercar las bigas 3 s 9 d.

IITEM A Pere Feliu per 100 claus 10 s.

L'ORGUE DE CADAQUÉS

ITEM A Mestre Geli d'Arenys (de Mar) per tres dotzenes de fullas de alba que aportà des de Arenys 1 ll 10 s.

ITEM per tres càrregues de guix per fer lo enbaut al corredor del campanar a raho 5 rs. plata la carrega son ardiús 2 ll. 2 s.

ITEM a Joan Brunet de Armentera per 840 rajols en preu de 8rs. Plata al sent conforme consta ab son albarà.

ITEM A Joan Bohera per anar sercar dits rajols ab al seu llaut una dobla son 5 ll 10 s.»

AMC, caixa 134, albarà 8 (1689).

APÈNDIX 19

de març de 1689

Albarà de Rafael Via, majordom dels Sentmanat del Castell de Sant Mori

«Dich jo lo baix firmat que tingui rebut de Antoni Clapés de Cadaqués una dobla y mitja, las quals me paga per per una biga ma te comprada de Albra Blanch y per ser lo ber en fas lo present de ma mia propia vui als 16 de mars de 1689.

Rafael Via, Majordom del Castell de St Mori»

AMC , caixa 134, albarà 7 (1689).

APÈNDIXS 20 i 21

16 i 9 de març de 1689

Albarans de Valentí Vinyas, traginer

«Per voluntat de Valentí Vinyas fas la present rebuda jo lo baix firmant, ço es comte lo aber rebut de Antoni Clapés la suma o quantitat de deu rals plata los quals me paga per anar a sarcar la biga a St Mori ab careta y bous y sinch sous de un fadri anomenat Esteve Teixidor. I per ser lo ber fas la present rebuda als 17 de mars 1689 per voluntat dels quals jo

Bonabentura Remauri y Sans cirurgia.»

AMC, caixa 134, albarà 7 (1689).

«Dich yo Balanti Bitnyas que tinch rebut de Antoni Clapes per aportar la biga de Montiró a las botigas de Sant Pera (Pescador) buit rreals de plata y per ser la veritat fas la present rebuda als 19 de mars de 1689.

Balanti Vinyas»

AMC, caixa 134, albarà 7 (1689)

APÈNDIX 23

19 de març de 1689

Albarà de Josep Valo, pagès de Sant Mori

«Dich jo lo batx firmat que tinch rebut de Antoni Clapes per una biga que tinch venuda en

MONTSERRAT MOLI FRIGOLA

preu de curanta rreals de plata y per ser axi la veritat fas la present rrebud abui als 19 de mars de 1689.

Josep Valo»

AMC, caixa 134, albarà 7 (1689).

APÈNDIX 24

4 d'abril de 1689

Carta dels còsols de Cadaqués a Joan Brunet de l'Armentera

«Al desta donador és Joan Bohera de la villa fill del Sr Consol Major, va aqui per carregar los mil rajols que VME te recomanats per horde del Sr Antoni Clapés y aixi VME se servira fer los hi entregar, dit Joan Bohera li donara ja 17 ll. de plata per lo valor de dits mil rajols que Mestre Gabriel Rovira nos a dit costaren axo; pero en cas costasen mes VME no repare en ferli entregar tots los mil que nosaltres donarem tota satisfascio, restant sempre en lo que VME sia servit manarnos. Cadaqués y abril 4 de 1689 Molts SRORS. De VME. Q. S. B. s.m.b.

Los consols de la vila de Cadaqués

Al donador de esta li aporta sinch escalons.

Antoni Clapés.»

AMC, caixa 134, albarà s/n (1689).

APÈNDIX 25

4 d'abril de 1689

Albarà de Joan Brunet

«Dich jo Joan Brunet tinch rasabut dels donadors desta saxanta y sets reals y vuyt dines de plata per vuyt sents y quaranta ragols que mes los he antragats y per donian que no hi haguts deu la VME G de Deu.

Armentera als quatra de abril 1689

Joan Brunet.»

AMC, caixa 134, albarà s/n (1689).

APÈNDIX 26

6 d'abril de 1689

Albarà d'Antoni Clapés, llaguter

«Item dich jo Antoni Clapés que confeso tenir rebudas tres ll per anar a comprar las bigas del orga, las cuals me pagan per mon treball y per ser lo ver fas la prât avuy als 6 de abril de 1689.

Antoni Clapés.»

AMC, caixa 134, albarà s/n (1689)

L'ORGUE DE CADAQUÉS

APÈNDIX 27

23 d'abril de 1689

Albarà dels clavetaires (Francesc Quirch, Josep Ballesta, Francesc Batlle, Llorens Godo Pell i Pere Feliu)

«Avuy a 23 abril 1689 a pagat Pera Joseph Costa a uns clavetaires.

Per una partida de claus de diferents sorts nou lliuras vuyt sous y sis ( )

Dich 9 ll. sis s 6 (d) y persó se li fa la pnt rda per ma de Hyeroni Bohera Consol major vuy dia y any det dit.

Hyeroni Bohera Consol major»

AMC, caixa 134, albarà 12 (1689).

APÈNDIX 28

24 d'abril de 1689

Albarà de Joan Casamor, albadiver de Girona

«Dich jo Joan Casamor albadiver de Girona confeso aver rabut de Josep Busqua argunista duas doblas y son per quatra dotzenas de pells que li tinch de amviar per fer lo orga de cadaqués y los anviare per Sta Creu de maig prop vinent y per ser lo ver fas lo present albara. Jo Baltazar Geones, guante. Vuy als 24 de abril 1689.»

AMC, caixa 134, albarà 14 (1689).

APÈNDIX 29

24 d'abril de 1689

Albarà d'Antoni Camploch, torner de Girona

«Dich jo Antoni Camploch torner de Girona com e concertat amb mestra Josep Boscca mestra de orgas las regalias en preu de 10 lliuras y als balustras de sinch pams sense las metyas a dos rals de ardots per cada ú posanti jo la fusta y no sinch mes de Gerona vuy als 24 de abril del any 1689 Jo Antoni Camploch q torner servidor de VMME es.

(v) Compte del que tinch gastat per la vila

Pma una lliura de fil de llauto 1 ll

ITEM sinch lliuras de aygua cuyta 1 ll

ITEM un tros de boix 2 sous

ITEM mil claus de deu 16 s»

AMC, caixa 134, albarà 16 (1689).

APÈNDIXS 30 i 31

30 d'abril de 1689

Albarans de Joan Boscà

«Dich jo Joseph Bosca mestra d'organs confesso aver rebud de Antoni Mallol y Pell, Pera Faliu, Antoni Clapes sinquanta y sinch lliuras y son a bon compta de la primera paga de Sinquagesma del preu fet del orga y per ser lo ver fas fer la present per mans de Sabastia Llorens. Vuy als 30 de abril del any 1689.

Dich 55 ll. »

[sense firma]

30 d'abril de 1689

«Dich jo Joseph Bosca que tinch rebud de Antoni Mallol y Pell mija dobla per una dosena de pells per las manxas de la orga y per ser lo ver fas fer la present per mans de Sabastia Llorens vuy als 30 de abril de 1689.»

[sense firma]

AMC, caixa 134, albarà 15 (1689).

APÈNDIX 32

30 d'abril de 1689

Albarà de Maria, vídua de Pere Rubies, mariner de Pordoguer

«Dich yo Maria Rubies que confes aver rebut la suma y quantitat de onze lliuras, dich 11 ll. Las quals me pagan per comte de la cassa, la qual dita quantitat tinch rebut per mans de Jerony Buera, Antoni Mallol y Pere Joseph Costa y per ser la veritat ne fas la present rebuda y per no saber de scriure per mans de Antoni Alfaras cirurgià. Vuy als 30 de abril de 1689.

Maria Rubies firmo lo dalt dit.»

AM, caixa 134, albarà 17 (1689).

APÈNDIX 33

3 de maig de 1689

Albarà de Joan Ramoneda, adroguer de Barcelona

«Sr Antoni Escofet

Lo donador de la present donaral A.V.M. lo vaix que es devedor 11 ll lo qual ho tinch assentat en son compta de V.Ma com baix ho veura escrit del demes tinch seguit son horde de remetre en Figueras al seu fill (Josep Escofet Sastre) de V. Mi y no per mes restant qua me manya lo de son servey que al desitgo servyrlo de gran gust. Deu a V. Me gdi en Bara al 3 de mars 1689.

S. de V.M. Q. S.M.B.

Juan Ramoneda adrog

2 arroves ayguacuit 1ll 16 s

1 arrova de estany de glasa 1 ll. 6 s

1 lliura argent viu 1 ll. 12

Un sach 10 ll 16 s

Un sach 4 s

L'ORGUE DE CADAQUÉS

11 ll.»

AMC, caixa 134, albarà 19 (1689).

APÈNDIX 34

3 de maig de 1689

Albarà de Josep Ribera

«Dich yo Joseph Ribera que confes aber rapit de Antoni Mallol y Pell sinquanta y dos reals y desabuït diners dich 5 ll 5 s 6 d las quals me paga per vint y tres posts de pi li e venudas per servei del horga y per ser axi la veritat li fas lo present albara de ma propia als 3 de maig de 1689.

Josep Ribera»

AMC, caixa 134, albarà 18 (1689).

APÈNDIX 35 i 36

3 i 15 de maig de 1689

Albarans de Rafael Faura i Joan Llorens Godo, mestres de cases

«Diem nosaltres Hyeroni Bohera, Joan Porcalla, Joan Anton Dalmau y Josep Ribera Consuls la pnt any Antoni Clapes, Antoni Mallol tots presents que confessam a deure de jornals fets a la Isgla tres doblas diem 3 ds las quals vos Pera Faliu las donareu a Mestre Rafel Faura y Joan Llorens y ne cobraren rebuda feta vuy als 3 de maig 1689. Y també donaren a Joan Llorens per compta de son jornal vint y sinch reals plata de jornals fets a la isglesia fet dit dia.»

«Diem nosaltres Joan Llorens y Rafael Faura que confesam aber rabut de Pera Feliu de Cadaqués 3 tres doblas y per ser la varitat fas lo present albara de ma propia Joan Llorens abui als 15 de mayt de lo 1689.»

AMC, caixa 134, albarà 33 (1689).

APÈNDIX 37

5 de juny de 1689

Albarà de Josep Boscà, organer

«Dich jo mestre Joseph Bosca mestre de organs que confesso haver rebudas de Antoni Mallol y Pell, Pere Faliu y Pere Josep Costa, sobrastans de la obra de la noba isglesia de la vila de Cadaqués noranta sinch lliuras, dich 95 ll. Las quals son ha compliment del preufet del orga de la dita Isglesia y son per la primera paga cayguda las festas de Pentecostes y per ser la veritat fas la present rebuda per mans de mi Pere Birba practicant de chirurgia vuy a 5 de juny del any 1689.

Joseph Bosca»

AMC, caixa 134, albarà 20 (1689).

APÈNDIX 38

10 de juny de 1689

Albarà d'Antoni Escofet Comas, sastre

«Tinch rebut de Pera Faliu per compta del orga ab ordra del Consol Boera lo següent:

Per sis mans de paper astrassa prengué lo mestra del orga val 5 s.

De un lloguer del matxo per anar a Figueras per serchar l'ayguacuyt 8 s

Per mil claus gavarrots portí de Figueres que constan 16 s, Total 29 s.

Als 10 de juny 1689.

Antoni Escofet»

AMC, caixa 134, albarà 34 (1689).

APÈNDIX 39

22 de juny de 1689

Albarà del mestre Pasqual d'Arenys de Mar

«Als Consols de la vila (de Cadaqués) seguint lo orde que VMS. Ferme donarme he fetas las diligencias posibles en que furen servits pero los aseguro me a causat la magor enfado pugen pensar per no trobar lo que avia menester de fusta secha y después ab molts prechs un amich me la venuda que com veura ab lo compte per a 12 ll. 16 s. la qual fusta rebrà ab la barca del patro Joan Antoni Godo desta vila y també los dos costers dexaren en casa dies pasats que tot y lo coneixent del que aviam demanat. Al dit compte me restan divent 1 ll 16 s que seran servits donarlos a dit patro, si en altra cosa los puch servir per esta terra me manen que sempre me tindran baix de ses ordes i Deu a V.ME G.D. molts anys com desitjo DE Arenys a 22 de juny 1689.

2 ll. Fusta de alba 12 ll,

per ferla aportar a mar 28 s.,

per fer dua sobre una dobla de quatre nou graus curta la arrova 13 sous

lo det Sr Jurat me dexa en casa 12 ll 12 s

11 lliures = 2 doblas

resten (a pagar) 1 ll 16s

De V. Me sempre q.s.m.b.

Joseph Pasqual»

Al costat 16 ll 11 s.

AMC, caixa 134, albarà 25 (1689).

APÈNDIX 40

5 de juliol de 1689

Albarà d'Antoni Portals, propietari d'un forn

«Dich jo Antoni Portals che tinch rebut de Pera Faliu de Cadaqués vint y sinch reals dich 2 ll 10 s y ditas 2 ll 10 s me ha pagades per dos dotzenas de taulas y nolits y per ser lo ver han fas fer lo present 1 ll 8 s

L'ORGUE DE CADAQUÉS

per mans de Joan Baptista Escofet de Cadaqués 6 s. 1 ll. 4 ll. 55 s.
Als 5 de juliol de 1689
Antoni Portals»
AMC, caixa 134, albarà 35 (1689).

APÈNDIX 41

5 de juliol de 1689
Albarà del mestre Francesc Sanahuja

«*ITEM dit dia tinch donat a Mestra Francesc Sanahuja per treball fet per orga a bon comp-
ta 1 ll 8 s*
ITEM tinch pagat per 1 lliura de cànem, 3 mitja lliura volarmini per las flautas al 5 de juliol
6 s.»
AMC, caixa 134, albarà 35 (1689).

APÈNDIX 42

6 d'agost de 1689
«*Compte del que Cristofol Serinyana llaguter a pagat a Bar. a per lo Horga de la Isgla de*
Cadaqués

<i>Primo 2 ll de Fil de llauto a 10 rs.</i>	<i>Ll. val 2 ll</i>
<i>ITEM 2 ll. Fil ferro a 5 s.</i>	<i>val 10 s</i>
<i>ITEM per los Claus ab drets y cabas</i>	<i>4 ll 17 s</i>
<i>ITEM 52 ll. Aiguacuit a 3 sous 6 diners</i>	<i>val 9 ll 2 s</i>
<i>ITEM 52 ll. De pega grega a 2 s.</i>	<i>val 12 s</i>
<i>ITEM 6 Barrines</i>	<i>5 s</i>
<i>ITEM per drets de la pega y aiguacuit</i>	<i>3 s 8 d</i>
<i>ITEM de nolits nou sous y vuyt</i>	

---

17 ll 9 s 8 d

«*Dich yo Cristofol Serinyana que tinch rebut de Antoni Mallol lo compta sos escrit que importa 17 lliuras dinou sous y quatre (diners), dich 17 ll 9 s 4 d y per aser lo ver ne fas fer la prt rebuda per mans de Sebastia Alfàras de Cadaqués vuy als 6 de agost de 1689*
ITEM de un sach que aporta lo aiguacuit que se espaellá 9 s
ITEM de nolits y un sou de error ab lo diner que aporta (Pere) Faliu es tot als 18 ll. 7 s. 4 d»
AMC, caixa 134, albarà 25 (1689).

APÈNDIX 43

14 d'agost de 1689
Albarà de Joan Llorens, mestre de cases

«Dich yo Joan Llorens mestra de casas que confesa aver rebudas de Antoni Mallol y Pell 4 ll. 16 s. y son per trenta y set reals y mig de jornals de manobra a fets mon germa (Antoni Llorens Godo) a lorga y 1 ll. de dos jornals que a ben fets per serbey de lorga a posar caps de cayrats y per ser lo ber fas lo present albara abui als 14 de agost de lo 1689.
Firmats Joan Llorens y Rafel Faura, mestre de cases»
AMC, caixa 134, albarà 24 (1689).

APÈNDIX 44

14 d'agost de 1689
Albarà de Francesc Martinell, corder de Parlavà

«Dich yo debaix seguent que tinch rabut de Pera Feliu de Quadaques sis rals plata per noguer servit per la obra del orga so es de un cap de canam per fer lo tornejat la pt rabuda de mia propia vui als 14 agost 1689
Francesc Martinell, corder de Palava»
AMC, caixa 134, albarà 36 (1689).

APÈNDIXS 45 i 46

24 i 27 d'octubre de 1689
Albarans de Josep Boscà, organer

«Dich yo mestra Joseph Bosca mestra de orgas que confeso aver rebudas de Pera Joseph Costa y Antoni Mallol Pell sobraestants de la hobra de la esglesia de la vila de Cadaqués en dit nom sent y setza lliuras y vuit sous dich 110 ll. Y 16 s.. Y vuyt so las quals son per la segona paga del preufet de la orga a bon compte de la dita paga caiguda per lo dia de Nostra Sanyora de set del pnt any y per ser lo ver fas fer la pnt rebuda per mans de Guillem Espanya y firmada de sa ma vuy als 24 de sbre 1689.
Joseph Bosca»

«Dich yo mestra de Joseph Bosca mestra de orgas que confeso aver rebudas de Pere Joseph Costa y Antoni Mallol y Peny (Pell) onsa lliuras las quals son per quatra dosenas de pells las quals son per fer las manxas del orga y per ser lo ver fas fer la present rebuda per mans de Guillem Espanya y firmada del dit vui als 27 de sbre 1689.
Joseph Bosca»
AMC, caixa 134, albarà 22 (1689).

APÈNDIX 47

25 d'octubre de 1689
Albarà de Salvi Duran, pagès

«Dich Salvi Duran de la vila de Cadaqués que tinch rebut de Pera Joseph Costa de dita vila vintisinch sous y als dits me ha donat per sinch fulles de pi li tinch venudas per lorga y per

L'ORGUE DE CADAQUÉS

ser la veritat y no saber de escriura lin fas fer la present per mans de mon fill Miquel Duran vuy als 25 de octubre 1689.

Salvi Duran y per ell Miquel Duran son fill»

AMC, caixa 134, albarà 21 (1689).

APÈNDIX 48

14 de novembre de 1689

Albarà de Sebastià Llausas, pagès de Saldet

«Tinch entregat a Antoni Clapes de Cadaqués nou posts de albra blanch en pagam de nou sous plata y cada post que pujan quaranta rals y mitg plata y sinch reals plata de portar de St Mori al moli de l'Armentera, los quals tenen rebudes de dit Clapes que tot puja quaranta y sinch rals y mitg plata y per ser lo ver le fas la present rebuda en Armentera vuy a 14 9bre 1689.

Savestia Llausas pages de Saldet»

AMC, caixa 134, albarà 29 (1689).

APÈNDIX 49

11 de desembre de 1689

Albarà de Josep Feliu, serraller

«Dich jo Joseph Faliu que tinch rebut de Ant^o Mallol 14 rs y son per serrar tres trosos de biga per lorga y per ser lo ver fas fer lo pnt per mans de Antoni Faliu mon germa, avuy als 11 de 10bre 1689 Devolunt at muna.

Joseph Faliu»

AMC, caixa 134, albarà 37 (1689).

APÈNDIX 50

26 de desembre de 1689

Albarà de Jeroni Bohera, llaguter

«Dich yo Hyeroni Bohera Consol Major de la vila de Cadaqués que confesa aver rebut de Antoni Mallol sobrestant de la obra nova de la Isglesia de Sta Maria de Cadaqués 5 ll 8 s per tres dotzenas de fulla que avem comprada a Josep Sastre de la Escala per servey del horga y 2 ll 16 s que al Consell a resolt ques paguen de la Obra fer dir Missas per las animas per compt. de uns faliguers per un ancora que set donat a la Obra y per ser la veritat fas la pnt reb. de ma mia propia. Vuy als 26 de xbre 1689.

Las sobreditas Missas se son possades en compte y se ha de cobrar de Geronim Boera q^o Hyeroni Bohera Consol Mayor»

AMC, caixa 134, albarà 43 (1689).

APÈNDIX 51

27 de desembre de 1689

Albarà de Josep Boscà, organer

«Dich lo baix firmat Joseph Bosca, mestra de horgas q. tinch rebut de Antoni Mallol y Pell y Pera Faliu sobrestants de la hobra de trenta y tres lliuras dotza sous, dich 33 ll. 12 s. las quals son per compliment de la segona paga de fer lo horga cayguda a 8 de 7bra del present any y per mans de Antoni Faliu, jove adroguer y firmat de sa propia avuy als 27 de 10bra 1689.

Joseph Bosca»

AMC, caixa 134, albarà 26 (1689).

APÈNDIX 53

12 de gener de 1690

Albarà de Sebastià Llausas, pagès de Saldet

«Sr Antoni Clapés

La carta de vos anvaiste tinch rebuda i veix lo q. me escriu en la que, que los posts que ani a beura de lla ser no son astadas bonas aqui. lin envio jo 90 per lin e compradas que las mes costan 9 sous de plata cada una, las duas 4 rals plata cada una, dos cairats que costa me sinch rals de plata cadú y si a cas no agradan a vosaltres las posts ni als cairats o no pera turna anvia que las 10 posts que faltan ja las fare purtar qs se an de anar a cercar a 3 lenguas lluny qs. yo chrech que seran vonas que aqueixas, os li envio ya y aqueix al pacta que si a vostres nols agrada y es aqueix al pacta que las an de torna cubrasin e rebudas per al dit donador de la carta 5 lliuras 50 sous barcelonesos tots donam a vosa mayre de vos i a tots los de la casa, si astima re que me tenga a mal Sr. Doctor guardi Deu vosa mayre y do desta fa(v)or

Saldet avui als 12 de janer de 1690.

Son maior servidor de vosa mayre q. s.m.b.

Sebastia Llausas»

AMC, caixa 134, albarà 30 (1689).

APÈNDIX 56

3 de febrer de 1690

Albarà de Josep Boscà, organer

«Dich jo mestra Joseph Bosca mestra de orgas que confesso aver rebudas de Antoni Mallol y Pell 11 ll 1 s 6 d per claus y un tros de boix per al teglat y per als 8 poms de las pea(n)yas y 1 ll 8 s per los poms de sota lo horga y tres sous per sis mans de paper de estrassa y sis sous per portarlos de Girona Assi es tot 2 ll 3 s 6 d y per ser la veritat fas fer lo present albarà per mans de Sebastia Mallol y firmada de ma mi vuy a 3 de febrer any 1690.

Josep Bosca mestre de orgas»

AMC, caixa 134, albarà 28 (1690).

L'ORGUE DE CADAQUÉS

APÈNDIX 57

12 de febrer de 1690

Albarà de Maria, vídua de Pere Rubies

«Dich yo Maria Rubies viuda que tinch rebudas de Antoni Mallol y Pell sinch lliuras deu sous las quals son a bon compte de tanir al mestra del orga a casa mia y per ser la veritat fas fer la present rebuda per mans de Joan Bohera vuy als 12 de febrer any 1690.

De voluntat de dita Maria Rubies

Joan Bohera»

AMC, caixa 134, albarà 27 (1690).

APÈNDIX 58

15 de febrer de 1690

Albarà de Pere Feliu

«Dich jo Antoni Faliu que mon ^Para te entregats a mestra Josep Bosca mestre de horgas quatre quintars de plom que a 3 ll 10 s quals suman 14 ll y per ser exa la veritat fas lo pnt albara per mon Para avuy als 15 de febrer 1690 firmo yo Antoni Faliu per mon Para.»

AMC, caixa 134, albarà 39 (1690).

APÈNDIX 59

15 de febrer de 1690

«Compta de lo que tinch pagat per lorga

Po tinch pagat per sent claus 8 s

ITEM ha 8 de juliol tinch pagat per una càrrega guix 15 s

ITEM ha 13 de juliol per sinquanta claus 4 s

ITEM tinch pagat a Joseph Ballesta per corda an presa per lorga ha 17 de 7bra 1689 4 s

ITEM ha 11 de janer 1690 ha pres dit mestra quatre mans de paper de estrasa 5s

ITEM ha 14 de dit ha pres lo mestra de sabó 1 s 3 d

ITEM per una cana y miga y un pam de fulla a 17 ll 4 s la cana 1 ll 7 s 8 d

ITEM per fer lo compliment de dotsa cayrats compraran a lo Ospital tinc pagat 18 s

ITEM tinch pagat ha Pera Sastra per traginar las posts del orga 2 s

ITEM tinch donat al mestra Busqua mija lliura de ayguardent per posar al agua-cujt 1 s

ITEM tinch donat al dit mestra de sabó 1 s

ITEM per altra miga lliure de ayguardent 1 s

A 15 de febrer 1690.»

AMC, caixa 134, albarà 40 (1690).

APÈNDIX 60

16 de febrer de 1690
Albarà d'Antoni Escofet

«ITEM als 17 de febrer 1690 ha pres lo Sr Mestra del horga mitja lliura de aguardent val 4 s»
AMC, caixa 134, albarà 35 (1690).

APÈNDIX 61

27 de febrer de 1690
«Compta de la feyna tinch feta per lorga de Cadaqués per Narcis Alemany manyà de Figueres

Pmo un pany 3 adobar altra val 15 s

ITEM 10 francisas per las manxas 1 ll

ITEM dos golfos y dos famellas de preu de set lliuras 3 miga valen 17 s 6

ITEM sinch anellas per las manxas 1 ll 3 s

3 ll 10 s

Dich io bax firmat q. tinch rebuda de Pera Faliu de Cadaqués 3 lliuras 10 sous, dich tres lliuras deu sous i son per lo dalt dit comta i e ver lo dalt dit

Narcis Alamany manyà de Figueras

[afegitó d'Antoni Escofet]

ITEM avuy als 27 de febrer 1690 ha pres lo Sr Mestra del horga per hordre dits Srs Consols dos trocas de fill de saro. Val 8 s»

AMC, caixa 134, albarà 38 (1690).

APÈNDIX 62

2 de març de 1690
Albarà d'Antoni Clapés, llaguter

«Dich yo Antoni Clapés que tinch de Antoni Mallol sobrastant de la fabrica del horga per quatra fullas las tinch venudas a deu rals cada fulla, quatra lliuras y per ser axi la veritat fas lo present albara vuy als 2 de mars de 1690.

Antoni Clapés»

AMC, caixa 134, albarà 31 (1690).

APÈNDIX 63

5 de març de 1690
Albarà de Francesc Batlle Ferrer

«Diem nosaltres los Consols presents qui son Antoni Costa y Sebastia Alfaras y Francesch Batlle y Pera Escofet que tenim rabut de Antoni Mallol la suma y cantitat de 5 lliuras quin-

L'ORGUE DE CADAQUÉS

sa sous, dich 5 ll. 15 s moneda barsalonesa y ditas an servit per las colors y tela per fer la cortina (de) la cadireta del orga y per ser lo ver fem la prasent rabuda per mans de Frch Batlla Consol de dita vila. Vuý als 5 de mars 1690.

*De voluntat dels Srs Consols
Francesch Batlla»*

AMC, caixa 134, albarà 32 (1690).

APÈNDIX 64

12 de març 1690

Albarà de Joan Llorens Godo, mestre de cases

«Dich yo Joan Llorens que tinch rebut de Antoni Mallol y Pell que confesso aver rebudas dos lliures vuit sous, dich 2 ll 8 s y son per tres jornals meus y dos de mon germa (Anton Llorens Godo) a raho de dose sous per cada jornal meu y sis sous per mon yerma y per ser la veritat fas lo present albara de ma mia propia als 12 de mars de 1690.

Joan Llorens»

AMC, caixa 134, albarà 41 (1690).

APÈNDIX 65

13 de març de 1690

Albarà de Sebastià Llausas, pagès de Saldet

«Sr Meu (Antoni Clapes)

Aqui va lo donador peraque V. Me. Se servesca donar a dit donador 5 ll 5 s de plata que costan las posts de compra y de ports y encara he hagut de pendre de las que se han trobat las he tingudas de fer aportar

Estimaré a V Me e si acas no pot fer me de enviarme una morena que sia bona per lo dit donador ho fas a un home que ha vingut en casa per aportar sen las posts com nom ha trobat en casa sen és anat, o tornat son ellas V. Me. Quan si e servit que vulla que se envien l'avisare perque voldria que las envie que luego lo serviré a tots als fills y nora de Vme los dono molts duplicats. Deu lo gde. De Saldet y mars 13 de 1690. Servidor de V. Me q. S. mb.

Sebastia Llausà»

AMC, caixa 134, albarà 42 (1690).

APÈNDIX 67

2 d'abril de 1690

Albarà de Llorenç Godo Pell, comerciant i ciutadà honrat

«Dich yo sota scrit q. Tinch rebut de Antoni Mallol y Pell la suma y candidat de trenta y una lliura y diset sous dich 31 ll 17 s las ditas paga per per 92 ll estany q. Li tinch venuda en ser-

vir per lorga y paga com administrador de dit orga y per ser axi ne fas lo p de ma mia en Cadaqués als 2 de abril de 1690.

Llorens Godo Pell»

AMC, caixa 134, albarà 46 (1690).

APÈNDIXS 68 i 69

6 d'abril de 1690

Albarans de Francesc Galí Ferrer

«Dich yo sotascrit q tinch rebut de Antoni Mallol y Pell sobrestant de la fabrica del orga la suma y candidat de vuyt lliuras, dich 8 ll. las ditas son per lo ferro li tinch entregat per dit orga y per ser axi y no saber des critura fine fas fer la pt per mans de Llorens Godo y Pell als 6 d'abril de 1690 per Franch Gali Farrer Llorens Godo Pell.»

«ITEM dich tinch rebut per altra part de Pera Feliu per lorga una lliura y vuyt sous com consta a ab altra paper.»

AMC, caixa 134, albarà 47 (1690).

APÈNDIX 70

12 d'abril de 1690

«Compta del que la vila de Cadaqués me esta divent Antoni Escofet

Pº als 16 de 9br 1689 aní a Caplliura per ordre del Consell a parlar ab lo Governador asercha de la contribusio nos demanava y no la pagaram estigui dotsa dies a 1 ll 10 s per dia 18 ll.

ITEM quant fonch format an per ordre del Consell a Rosas per parlar ab lo Governador del que avia passat 1 ll.

ITEM als 10 del mes de juliol aní a Caplliura per ordra del Consell 1690 a parlar ab lo Governador asercha que nos demanava tres barchadas de sardinals que los mallorquins avian presas a Caplliuras estigui sinch dias a 1 ll 10 s per dia 7 ll 10
ITEM quan fonch vingut avis a Rosas per ordre dels Srs, Consols a parlar ab lo Governador del que avia passat 1 ll.

ITEM als 12 del mes de abril 1690 per ordre del Consell aní a Castelló asercha que Abdon Richart pintor demanava lo remato del retaula de Sant Abdón y Senen per endora 1 ll.

ITEM per ordre dels Srs Consols Anton Costa ab los demes tinch fet un abit al Pare Armita de Sant Sebastia (fra Joan Testor franciscà) que val 7 ll.»

AMC, caixa 134, albarà 3 (1689/90).

APÈNDIX 71

13 d'abril de 1690

Albarà de Maria, vídua de Pere Rubies

L'ORGUE DE CADAQUÉS

«Dich yo Maria Rubies viuda que confes a ver rebut de Antoni⁹ Mallol y Pell sobrastant de la obra sinch lliuras deu sous, dich 5 ll 10 s y ditas me paga a compliment de aquellas quatre doblas me prometeran per lo arrandament de la cassa per tenir lo mestra del orga a cassa y per ser lo ver y no saber de ascriure fas ferr lo present albara per mans de Joseph Albert vui als 18 de abril l'any 1690.

De voluntat mia Maria Rubies viuda»

AMC, caixa 134, albarà 49 (1690).

APÈNDIXS 72 i 73

18 d'abril de 1690

Albarans de Josep Boscà, organer

«Dich jo Josep Boscà mestre de organs que tinch rebudas de Antoni Mallol y Pell sobrastant de la fabrica del orga setanta lliuras tres sous dich 70 ll 3 s las quals son per dos quintars de estany ço es lo un a raho de trenta quatre lliuras vuyt sous y lo altre que ha de entregar a raho de trenta sinch lliuras quinze sous y per ser la veritat fas lo present albara per mans de Pere Birba apracticant de chirurgia vuy als 18 de abril del any 1690.

Joseph Boscà»

«Dich jo Josep Bosca Mestra de Orgas que confes aber rebudas de Antoni Mallol y Pell 5 ll 10 s, dich sinch lliuras deu sous las quals son per dos dotzenas de pells per al servey de lorga que tinch compradas a Joan Casamor a Jarona i per ser la veritat fas fer lo present albara per Joan Llorens organista y firmada de ma mia a 18 de abril 1690.

Joseph Boscà»

AMC, caixa 134, albarans 50 (1690).

APÈNDIX 74

18 d'abril de 1690

Albarà de Salvador i Abdo Ricart, pintors

«Dich yo Salvador Ricart tant en nom meu propi com també com a procurador q. so de Abdon Ricart pintor mon para q. consta en ma procura en poder de Pera (H)eras notari publich de la present vila q. tinch rebut de Antoni Ascofet Sindich de la Universitat de la vila de Cadaqués una dobla dich 5 ll 10 s y es a compliment del gasto de fer la gornasio y pintura en ella en lo quadro q. dit mon pare feu y pinta de devocio de S. Abdon y Senen y aquell dona a dita Onaversitat a fi afecta q. li fesan una capella a dit sant alli aont se desembarcaren per que lo quot lo qen en dita Capella y per ser lo ver fas la present rebuda de ma mia propia vuy als 20 de abril 1690.

Salvador Ricart pintor»

AMC, caixa 134, albarà 2 (1690).

APÈNDIX 75

13 de juny de 1690

Albarà d'Antoni Campllonch, mestre torner de Girona

«*Mestra Josep*

Josep. La vostra tinch rebuda di Enma que fasa catorsa pomets de registras per averme donada la carta a 6 oras de la tarda y lo andama a ser festa no so anat veure las de (la Col·legiata de) St. Feliu (de Girona), com estan fets sino vos agradan tornaumo envia q. en fare daltras lo preu es de vuit diners cadaú vos ja u sabeu y no dich mes de Gerona vuy 13 de juny 1690

Q. v. M. B.

Antoni Camplloch»

AMC, caixa 134, albarà 35 (1690).

APÈNDIX 76

29 de juny de 1690

Albarà de Sebastià Cabrissas per fusta de Josep Sastre de l'Escala

«*Dich jo bayx firmat en dit nom que tinch rebut de Juan Buera la suma y canditat de sinch lliuras y vuyt sous dich 5 ll 8 s las quals me a pagat per comta de tres dotzenes de fullas prenguera los señors Consols a Joseph Sastra y per ser la veritat fas la present rebuda viii als 29 juny de 1690.*

Sebastia Cabrissas»

AMC, caixa 134, alabarà s/n (1690).

APÈNDIXS 78 i 79

26 de juliol de 1690 i 9 de setembre de 1690

Albarans de Josep Boscà, organer

«*Dich jo Joseph Bosca mestra de orga que confes aver rebut dels sis Consols de la vila de Cadaqués lo pnt any que son Antoni Mallol y Pell i Pera Joseph Costa sobrestants de la fabrica del orga sent i trenta i dos lliuras moneda bars, dich 132 ll las quals sonn a bon compta de aquellas sent y sinquanta de la paga cayguda vuy dia baix scrit de aver acabada la fabrica del orga y per ser lo ver i no saber de scriura fas fer lo pnt rebuda per mans de m^o Antoni Valenti pre vuy als 26 de juliol 1690*

De voluntat de dalt dit Joseph Bosca, M^o Antoni Valenti pre

E saer lo dealt de mon dit [Josep Boscà]»

«*Dich jo bax firmat Mestre de Orgas q. confeso aber rabudas desabuit lliuras, dich 18 ll las quals son a compliment de aquellas sent sinquanta lliuras de q. li donaran a 26 de juliol prop passat y per ser la beritat fas fer lo present albara de ma de mi Antoni Magi Albert y firmat de ma mia propia buy als 9 de 7bre 1690»*

AMC, caixa 134, albarans 54 (1690).

L'ORGUE DE CADAQUÉS

APÈNDIX 87

20 d'agost de 1690

Albarà de Francesc Galí, ferrer

«Dich jo Francesc Galí ferrer que confeso aver rabudas de Antoni Mallol y Pell desanou lliuras y dotze sous, dich 19 ll 12 s y las sobraditas son per vuitanta lliuras de ferro a 34 lliures que an posadas las tretze barras del registra del horga gran y sis lliuras ferro en dit preu que ha posada la barra de la cortina de la cadireta y coranta y quatre lliuras que an posat las sis francisas de la part del horga gran que los dits partits fan la suma del dal dits y per serlo ver fas ferr lo present albara per mans de Franceschs Alfaras aviuy als 20 de agost de 1690.

De voluntat del dalt dit Francesc Galí»

AMC, caixa 134, albarà 82 (1690).

APÈNDIX 88

9 de setembre de 1690

Albarà d'Antoni Escofet

*«Compte del que dit dia dalt dit tenim pagat al dit Mestra Joseph Boscà
Primo de aportar de Gerona a Castelló la carassa de ports dos lliuras 2 ll
ITEM de tres ports de fer lo remato del orga gran tretza sous y sis dich 13 s 6 d
ITEM de las brandillas que estan sobre de las gelozias de la cadireta que no son al
orga de St Domingo de Gerona una lliura vuyt sous dich 1 ll 8 s
ITEM dels retorns de sobre de la cadireta deu sous dich 10 s
ITEM de aportar assi lo dit remato del orga gran y cadireta assi de ports y de la
carassa una lliura, dich 1 ll
ITEM de tres cuas de la barba de la carassa 9 sous
24 ll 6 d*

I es ber lo dalt dit [Josep Boscà]»

AMC, caixa 134, albarà 54 (1690).

APÈNDIX 89

10 de setembre de 1690

Albarà de Pere Clapés, comerciant

«Dich jo Pera Clapes que confes aver rebudas de Antony Mallol y Pell dos lliuras setza sous, dich 2 ll 16 s las quals son per una post de noyer de tres dits de grut y dos pams de ampla que se ne an fets dos flautats al orga y per ser la veritat fas fer lo present albara per mans de Manuel Baranger vuy als 10 de setembre de 1690

De voluntat del dalt dit

Manuel Baranger»

AMC, caixa 134, albarà 53 (1690).

APÈNDIX 90

10 de novembre de 1690
Albarà de Joan Llorens

«Dich jo lo bay firmat que confes tenir rebut del Toni Escofet y Franch Alfaras consignadors de las rendas de la vila de cadaqués 10 ll dich 10 ll y estas son per la anyada de la altra de que es cayguda de sinch de setembre de lany 1689 a fins a las 1690 y per ser lo ver los fas lo present albara de ma mia propia vuy als 10 de novembra de lany 1690.

Joan Llorens»

AMC, caixa 134, albarà 11 (1690).

APÈNDIX 91

18 de novembre de 1690
Albarà d'Antoni Campllonch, torner

«Co(m)ta dich yo Antoni Campllonch torner de Gerona com tinch fetas un joch de trompetas a mestra Josep Bosca mestra de orgas per lo orga de Cadaqués y lo preu es de onza lliuras que es lo que me nan donat los demes.

Yo Antoni campulloch, torner de Gerona»

AMC, caixa 134, albarà s/n (1690).

APÈNDIX 92

12 de novembre de 1690
Albarà de mestre Jaume Escarpenter, argenter

«Com te pagat dit mestra Joseph Bosqua al argenter (Jaume Escarpenter) ha soldat ab plata los guanos de las regalias 3 ll 10 s y 9 ll da al llauto prim par las llenguas de las regalias 9 sous.»

AMC, caixa 134, albarà s/n (1690).

APÈNDIX 93

3 de desembre de 1690
Albarà d'Antoni Escofet

«Dich jo bayx firmat que tinch rebut de Antoni Mallol y Pell y Pera Joseph Costa sobstants de la fabrica del orga de la Iglesia de la vila de Cadaqués dich que tinch rebut per 22 ll y mitx pam tela que an sarvit per las portas del orga y per las flautas de festa de dit orga y per dos-sens claus de mitx cap. La tela 13 ll 6 s y los claus 3 sous 6 (d) que tot junt ymporta ab los claus 15 ll 6 s 10 d dich quinsa ll sis sous y deu (d) y per lo ver fas la de ma mia propia vuy als 3 debre 1690.

Antoni Escofet»

AMC, caixa 134, albarà 56 (1690).

L'ORGUE DE CADAQUÉS

APÈNDIX 94

4 de desembre de 1690
Albarà de Joan Llorens, organista

«Dich jo lo baj firmat que tinch rebut de Toni Malol i Pel 12 ll. 10 s dich 12 ll 10 s y estas son per lo salari de lorga que fa tots anys la Obra de la vila de Cadaqués, caygudas als 15 de agost de bui 1690. I per ser lo ver fas lo present alabara de ma mia propia buy als 4 de desembre de l'any 1690.

Juan Llorens organista de dita vila»

AMC, caixa 134, albarà 57 (1690).

APÈNDIX 95

17 de desembre de 1690
Albarà de Maria, vídua de Pere Rubies, mariner

«Dich jo Maria Rubies viuda que confes aher rebudas de Antoni Mallol y Pell sinch ll 10 s y ditas son per quatra mesos mes de un any que lo mestra del horga que a estat a cassa mia y per ser axí la veritat y no saber de escriura fas fer lo pnt alabara per mans de Sebastia Mallol buy als 17 desembre ayn 1690.

De voluntat de la dalt dita Sebastia Mallo»

AMC, caixa 134, albarà s/n (1690).

APÈNDIX 97

7 de gener de 1691
Albarà d'Antoni Farrer, traginer

«Dich jo Anton Farrer traginer que confeso aver rebuts de Antoni Mallol y Pell sobrant de la fabrica del orga una lliura sis sous so és 18 ll de un cayrat de trenta pams que a servit per los braços de la carasa y vuyt sous que a pagats de mes de un ral de vuyt se li dona pera portar mil gafarrots y sent claus mallas que an servyt per clavar las telas de las portas del orga gran y per ser lo ver fas fer lo present albara en mans de Christofol Valenti vuyt als set de janer en lo any 1691. De voluntat del dit Antoni Farre Cristofol Valenti»

AMC, caixa 134, albarà 59 (1691).

APÈNDIX 109

17 d'abril de 1691
Albarà de Joan Llorens, mestre de cases

«Dich jo lo baix firmat que confeso aver rebut de Antoni Mallol y Pell desebut rs. De plata, so es de quatra pedras que estan sobra las manxas. Item y un jornal y mig ab estonas e posat de engixar lorga per tot lo entorn dintra y fora y foradar los forats dels golfos y posarlos de

las portas 12 ll. Item de fer al blanch al relotxa 12 ll. Item de una pedra que posi entrant a la porta de la Iglesia 4 ll. suma ab tots los dits 18 rral de plata y per ser lo ber fas lo present albarar per ma mia propia bui als 17 de abril 1691.

Joan Llorens»

AMC, caixa 134, albarà 62 (1691).

APÈNDIX 113

7 de maig de 1691

Albarà d'Antoni Escofet

«Dich jo bajx firmat que tinch rebudes de Pera Antoni Godo y Joseph Quirch consignadors dels omoloments de la vila de Cadaqués, dich que tinch rebut per ordre dels Consols y son consentiment desanou doblas, dich desanou doblas las quals me estan entregadas per ser lo compliment de la contribussio de Catlliarar com consta del alabara tinch en mon poder de vint y set doblas en estrat y sinch sous. Per ser lo ver fas lo present de ma mia propia als 7 del mes de maig 1691. Y ditas desanou doblas son lliuras 104 ll. 10 s.

Antoni Escofet»

AMC, caixa 134, albarà s/n (1691).

APÈNDIXS 114 i 115

28 d'agost i 7 d'octubre de 1691

Albarans de Francesc Galí Ferrer

«Comta del obra Rº

Adobar al batall de la porta y posar a la cana sis lliuras de ferro val 1 ll 16 s

Item fer a la pesa mestra del meu fero del pes de onsa lliuras val 1 ll 16 s

Item fer una altra pesa de ferro del obra y fer vuit tascons del ferro del obra val 16 sous

Srs. Rabtors de la obra faran servir he donas a nal farrer per lo que ha treballat y fetas las pesas de ferro. Per adobar la quampana 3 ll. 10 s y dal dits puja 4 ll 8 s

Lluís Verdaguer consul»

“Dich jo Francesc Galí farrer de Cadaqués que tinch rebut de Pera Josep Costa 3 ll

10 s dal dits les quals me paga per quomta pa lo que he treballat y posat ferro per adobar las quampanas avuy als 28 de agost de 1691 da mans de Lluís Verdaguer consol 3 ll 10 s

“Antoni Mallol y Pell admniistrador d ela fabriqua de la orga donaren ha Francesc Galí farrer 15 ll plata par una barra de ferro ha feta per un registra per la orga de pes 7 ll y mitga de ferro ha raho da 2 ll plata la ll. 15 s plata

Lluís Verdaguer Consol»

“Dich jo Francesc Galí farer quan fero aver rabut de Antoni Mallol y Pell administrador de la fabrica de la orga 1 ll 2 s 6 (d) dal dit. Per lo a dalt dit y per no saber de ascriure fas fer la present rebuda per mans de Lluís Verdaguer Consol tots de Cadaqués avuy als 7 de setembre de 1691.

Lluís Verdaguer par Francesc Galí»

AMC, caixa 134, albarans 63 i 64 (1691).

L'ORGUE DE CADAQUÉS

APÈNDIXS 116 i 117

14 de setembre i 18 de novembre de 1691

Albarans de Joan Llorens, organista

«Dich yo lo baj firmat que confes tener rebut Miquel Ballesta y Miquel Duran reseptors de la Obra de la vila de Cadaqués 12 ll 10 s, dich 12 ll 10 s y estos son per lo salari de lorga que fa tots any, caygudes als 15 de agost de lany 1691 y per ser lo ver les fas la present albara de ma propia buy als 14 de satembre de lany 1691.»

«Dich jo lo baj firmat que confes aver rebut de Pera Antoni Godo i Jusep Circh consignadors de las rendas de la vila de Cadaqués 25 ll, dich 25 ll. las quals son per lo salari de lorga que fa tots anys dita vila de Cadaqués caygudes als 15 de agost de lay 1690 y per ser lo ver los fos la present albara de ma mia propia buy 15 de nobra de lany 1691.

Joan Llorens organista de dita vila»

AMC, caixa 134, albarans 16 (1691).

APÈNDIXS 118, 119 i 120

22 de setembre i 18 d'octubre de 1691

Albarans de Josep Boscà, organer

«Dich jo Joseph Bosca Mestra de Orga y confeso tenir rabut de Antoni Mallol i Pell dos doblas an or dich dos doblas y per ser lo ber fas lo present albara de ma de mi Joseph Mont jove fuster Orriols 22 de setembre de 1691.

En paga de lo que se li deu

Joseph Boscha mestra de orga»

«Dich jo Joseph Bosca mestra de orgues que confes aver rebut del Sr. Antoni Mallol y Pell y Antoni Clapes y Pera Joseph Costa sobrestans de la fabrica del orgue la suma de sent sinquanta lliuras dich 150 ll las quals son en cumpliment de las sisentas lliures li avian promes de fer lo dit orgue de dita Iglesia de Cadaqués, y per ser lo ver fas la present de ma agena y firmada da ma mia propia presens per testimonis Joan Llorens organista i Sebastia Borrell mariner de la vila de Cadaqués vuy a 18 sbre 1691

Señor Dn. Fco Terrats rector de dita Iglesia de Cadaqués.»

«Dich jo lo baix firmat y confes a ver rebut del Sr. Rector Francesc Terrat y lo Antoni Pell y Mallol y Antoni Clapes y Pera Joseph Costa tots sobrestants de dita obra vint i dos lliures, dich 22 ll y son en albricias per aver fet dit orgue y per ser lo ver fas la present rebuda de ma agena vuy als 18 de 1691.

Joseph Bosca»

AMC, caixa 134, albarans 66 (1691)

APÈNDIX 121

16 d'octubre de 1691

Albarà de Fra Jeroni Dalmau Pujol de Mupat, OP, visurador de l'orgue

MONTSERRAT MOLI FRIGOLA

«Dich jo lo baix firmat q. confes aver rebut dels sobrestants de la obra del orgue Antoni Mallol y Pell y Pera Joseph Costa la suma de dinou lliures sinc sous, dich 19 ll 5 s y son per aver regunegut y examinat lo orgue de dita vila de Cadaqués y per lo ver fas la present y firmo vuy als 16 octubre de 1691.

Fra Geroni Dalmau Pujol y de Mudat»

AMC, caixa 134, albarà s/n (1691)

APÈNDIXS 122 i 123

18 d'octubre i 9 de desembre de 1691

Albarans de Sebastià Borrell, mariner i maxaire de lorgue

«Dich yo Sabastia Borrell que tinch rabut de Antoni Mallol y Pell 4 ll 4 s y son per lo que he treballat da manxas per adobar y prafinar dita orga y per ser la veritat fas fer la present rabuda per mans de Lluís Verdaguer, quonsul de la present vila als 18 de 8bre de 1691.

Firmo par lo dit Borrell i Verdaguer consub»

«Dich jo Sevastia Borrell de la vila de Cadaqués que tinch rebut de Antoni Mallol y Pell duas pesas de vuyt son 2 ll 16 s y las ditas son de treballar a lorga y per ser lo ver y no saber de escriure lin fas fer la present per mans de Miquel Duran vuy als 9 de 10bre de 1691.

Sebastia Borrell y par mi Miquel Duran»

AMC, caixa 134, albarans 69 (1691).

APÈNDIXS 124 i 125

19 i 27 de desembre de 1691

Albarans de Joan Serva, courer de Girona

«Fas jo Joan Serva courer de Gerona que tinch rebut de Antoni Mallol y Pell sobrestant de l'Obra de la Iglesia de Cadaqués deu lliuras dich 10 ll que son en comta de las trenta lliuras me prometeran dar per los bestrets de fer dos campanes y per ser lo ver fas la present rebuda als 19 de desembre 1691.

Joan Serva courer»

«Dich jo bags firmat que confes aver de Antoni Mallol y Pell 20 ll dich vint lliures las cols me pagan ha cumpliment de trenta lliuras me tenian promesas per los bastrets de las dos campanas que estich rafent y per ser lo ver ne fas la present rebuda als 21dessembra 1691.

Joan Serva courer»

AMC, caixa 134, albarans 72 (1691).

APÈNDIX 126

20 de desembre de 1691

Albarà de Llorens Godo Pell, comerciant

«Dich jo sotascrit q. tinch rebudas dels sobrestans de la obra qui son Miquel Duran y Miquel Ballesta la suma y cantitat de vint y huna lliura y quatre sous, dich 21 ll 4 s las ditas son per

L'ORGUE DE CADAQUÉS

anar a sercar lo meu rozi al frara que afina lorga y tornar a Gerona 6 ll a 19 ll per dich y 4 ll 4 s per alquilar lo compaño q. lin portam y pesas de 8 y no secuenda rebudas y 9 ll. per una romana nuheva comprada dits consignadors y per ser aixi ne fas lo pt de ma mia als 21 de 10bre 1691.

Llorens Godo Pell»

AMC, caixa 134, albarà s/n (1691).

APÈNDIX 128

28 de desembre de 1691

Albarà de Lluís Verdaguer Prats, cavaller i comerciant

«Dich yo lo bayt firmat qua tinch rabut da Antoni Mallol Pell sobrastant da la obra 4 ll 5 s 6 (d) y las ditas son 2 ll 5 s per una anada q. feta a Girona quan aní ha sarquar al Frare par visurar lo orga y 2 ll 6 d par 600 clauts tornals, que an servit per lo orga que ha raho de 6 s 9 d al sent monta lo dalt dit y par ser lo ver fas la prasent albara de ma propia viuy als 28 10bra 1691.

Lluís Verdaguer, Consol»

AMC, caixa 134, albarà 71 (1691).